د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت
Deputy PM for Economic Affairs Office
د مطبوعاتو رياست

- د عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالی په مشرۍ د اقتصادي کميسيون د ځانګړې غونډې پرېکړې
- د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال: اسلامي امارت راستنېدونکو صنعت کارانو او پانګوالو ته په صنعتي ساحو کې ځمکې، امتيازونه او اسانتياوې په پام کې نيولي
- Islamic Emirate's Efforts to Reduce Fuel Prices

آبادي

مياشتنی

۱۵ گڼه
دريیم کال
شعبان المعظم- ۱۴۴۶ هـ ق

> اسلامي امارت د هېواد د اقتصادي ودې، نويو کاري فرصتونو رامنځته کولو، له خصوصي سکټور څخه د ملاتړ او دغه راز د سوداګرۍ او ترانزيټ په برخه کې د لازمو اسانتياوو برابرولو په موخه اساسي ګامونه اخيستي دي. په همدې موخه د عاليقدر اميرالمؤمنين شيخ صاحب حفظه‌الله تعالی د ۳مې او ۷مې ګڼې فرمانونو له مخې د صنعتي ساحو قانون او د راستنېدونکو صنعت‌کارانو او سوداګرو لپاره د امتيازونو او اسانتياوو تنظيمولو طرزالعمل توشيح شوي دي. د صنعتي ساحو قانون او د راستنېدونکو صنعت‌کارانو او سوداګرو له پاره د جوړ شوي طرزالعمل اصلي موخه د صنعتي ساحو د تنظيم له لارې د افغانستان اقتصاد ته وده ورکول او د خصوصي پانګونې د جلب لپاره د زمينې برابرول دي.

الحاج ملا عبدالغني برادر اخوند

ABAADI

@FDPM_AFG
dpmea.gov.af
@FDPM_AFG

د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت
Deputy PM for Economic Affairs Office
د مطبوعاتو رياست

بسم الله الرحمن الرحيم

ابادي
میاشتنی

دریم کال
شعبان المعظم-۱۴۴۶هـق
۱۵ گڼه

د امتیاز خاوند: د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت

کتنپلاوی: مولوي عبدالله عزام، مولوي ذبيح الله ناصر، امان الله حنيفي
فضل ولي شيراني او نجيب الله مايار

مسئول مدير: مولوي خالق داد تقي

ډیزاینر: عطاءالرحمن سعيد

فوټوژورنالیست حجت الله قاضي زاده

مرمرینه ماڼۍ، ملک اصغر څلورلارې، کابل

0202107500

media@dpmea.gov.af

dpmea.gov.af

د مجلې له مقالو او انځورونو څخه ګټه اخیستنه د سرچینې په ذکر کولو سره جواز لري.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مآخذ مجاز است.

لړلیک

سـرلـیـکـنـه ۱

غـــونـــډې ۲ - ۱۳

د پـــروژو پـــرانیـــســتـــې ۱۴ - ۱۹

لیـــدنې او کنفـــرانسونه ۲۰ - ۲۹

د اقتصادي موضوعاتو اړوند مقالې ۳۰ - ۵۵

English Section 1 - 5

سرلیکنه

د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخونــد د روان ۱۴۰۳ کال د مرغومـــي په میاشـــت کې (په افغانســـتان کې پانګونې ته بلنه) تر سرلیک لاندې جوړ شوي کنفرانس او د کابل ولایت په شـــکر دره ولسوالۍ کې د شاه و عروس بند د ګټې اخیستنې په مراسمو کې ګډون وکړ.

پورته یاد موضوعات دواړه اقتصادي اړخ لري. (په افغانســـتان کې پانګونې ته بلنه) تر سرلیک لاندې جوړ شـــوي کنفرانس کې د اســـلامي امارت له لوري په هېواد کې کورنیو او نړیوالو پانګوالو او صنعت‌کارانو ته په پام کې نیول شـــوو امتیازونو او رامنځته شـــوو اسانتیاوو په اړه خبرې وشوې. په دې کنفرانس کې د عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ صاحب حفظه الله د ۳مې او ۷مې ګڼې فرمانونو له مخې توشـــیح شـــوي د صنعتي ساحو قانـــون او د راســـتنېدونکو صنعت‌کارانو او ســـوداګرو لپاره د امتیازونو او اســـانتیاوو تنظیمولو طرزالعمل هم وړاندې شو. د صنعتي ساحو قانون د جوړېدو موخه د صنعتي ساحو د تنظیم له لارې د افغانســـتان اقتصـــاد ته وده او پراختیـــا ورکول، د خصوصي پانګې جلب او جذب او د صنعتي ســـاحو مدیریت، ساتنه او مراقبت ته زمینه برابرول دي. د راستنېدونکو صنعت کارانو او سوداګرو له پاره جوړ شوی طرزالعمل له راستنېدونکو افغان صنعت‌کارانو، سوداګرو او پانګوالو سره د همکارۍ کولو په موخه جوړ شوی دی. له نیکه‌مرغه اسلامي امارت د پانګونې اهمیت ته په کتو د پانګونې د جلب او جذب له پاره مؤثر ګامونه اخیســـتي دي چې د صنعتي ســـاحو د تنظیـــم قانون او د راستنېدونکو صنعت‌کارانو او ســـوداګرو له پاره طرزالعمل یې ښـــې بېلګې دي. د دې قانون او طرزالعمل له مخې به له یوه لوري کورنیو او بهرنیو پانګوالو ته د پانګونې له پاره فرصت برابر شي او په بهر کې به افغان پانګوال خپله پانګه هېواد ته را انتقال او له بل لوري به زموږ صنعت، سوداګري، ترانزیټ، کرنه او نور سکټورونه پراختیا ومومي.

بل مهم ګام چې اســـلامي امارت پورته کړ هغه د شاه و عروس بند ګټې اخیستنې ته سپارل دي. د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په همدې مناسبت جوړ شـــوو مراسمو کې د اوبو ارزښت ته په اشارې سره وویل، نـــن ورځ په نړیوال سیاســـت او اړیکو کې پر اوبـــو د یو مهم اقتصادي عنصر په توګه بحث کېږي او په یوشمېر هېوادونو کې یې ارزښت تر نفتو او قیمتي کاني زېرمو هم لوړ دی. اسلامي امـــارت د اوبو ارزښـــت او اړتیا په درک کولـــو سره د دغه مهم اقتصـــادي عنصر پر ځای کارولو ته جـــدي پاملرنه کړې او په همدې موخه یې د کابل ولایت په شکردره ولسوالۍ کې د شاه و عروس بند پاتې چارې بشـــپړې او ګټې اخیســـتنې ته یې وســـپاره. د دې بند په جوړېدو به له یوه لوري د هېواد پریمانه اوبه چې تر دې مهاله پرته له کومې ګټې اخیســـتنې بهېدې، مهـــار او پر مټ به یې د هېواد د کښـــت وړ ځمکې زیاتې او د کرنې ســـکټور د پرمختګ تر څنګ به د برېښنا په تولید کې زیاتوالی راشي او ورسره به زموږ د اقتصادي ودې له پاره مهم سکټورونه وده وکړي.

دا یو واقعیت دی چې نن ورځ اوبه او د هغو سم کارول نه یوازې ملي، بلکې نړیوال لومړیتوب دی. دغه راز اوبه د شنه اقتصاد اصلي محور بلل کېږي. اوبه د اقتصادي پراختیا ترڅنګ د بې وزلۍ په راکمولو، د کرنې، صنعت او انرژۍ سکټورونو د ودې په برخه کې مهم رول لري. نو په لنډ ډول ویلای شو چې اسلامي امارت د هېواد هغو برخو ته خپل پام ور اړولی دی چې کولای شي د هېواد اقتصاد پیاوړی او هېوادوالو ته د هوسا او ارام ژوند زمینه برابره کړي.

د اقتصـــادي او ملـي تداركاتـــو كمېسيونونو او
همدا راز د تخنيكي او پانګونې بين الوزارتي كمېټو

غونډې

د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی په مشرۍ
د اقتصادي کمیسیون د ځانګړې غونډې پرېکړې

د عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ القرآن و الحدیث مولوي هبةالله اخوندزاده حفظه الله تعالی په مشرۍ د اقتصادي کمېسیون ځانګړې غونډه ترسره او لاندې پرېکړې په کې وشوې:

پرېکړه:

د چارو ادارې لوی ریاست د سرپرست شیخ نورالحق انور په مشرۍ، د امر بالمعروف، نهي عن‌المنکر او شکایتونو اورېدلو، ارشاد، حج او اوقافو، د اطلاعاتو او فرهنګ، لوړو زده کړو او پوهنې وزارتونو، د سترې محکمې او مرکزي دارالافتاء عمومي ریاستونو، د علماوو شورۍ او فقهي مجالسو په غړیتوب هیئت ته دنده سپارل کېږي چې په ټول افغانستان کې هغه بد رواجونه تثبیت کړي چې د شریعت له مخې هم روا نه وي او خلک یې هم زیاتو مصارفو او اسرافونو ته اړ کړي وي، د دې د مخنیوي لپاره دې یوه طریقه جوړه کړي او د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه‌الله تعالی محترم مقام ته دې وړاندې کړي.

پرېکړه:

د چارو ادارې لوی ریاست د سرپرست شیخ نورالحق انور په مشرۍ، د کور او ښار جوړولو، عدلیې، کرنې اوبولګولو او مالدارۍ (اراضي) او د صنعت او سوداګرۍ وزارتونو او کابل ښاروالۍ په ګډون هیئت ته دنده سپارل کېږي چې لاندې کارونه ترسره کړي:

۱- هغه ځمکې چې خالص امارتي ملکیت او د هستوګنې او سوداګرۍ لپاره دي، تر ښاري پلان لاندې او زیربنایي (بنسټیزې) چارې یې یوه اندازه ترسره شوې دي، هراړخیزه کړنلاره دې ورته جوړه کړي چې له مخې یې خلکو ته ځمکې تملیکاً په اصولي توګه وویشل شي.

۲ـ هغه هستوګنيز ښارګوټي چې د غصب د مخنيوي او غصب شويو ځمکو د استرداد کمېسيون له لوري امارتي ثابت شـــوي او تصفيه شوي دي، هراړخيزه کړنلاره دې ورته جوړه کړي چې له مخې يې د ښـــاري پلان مطابق خلکو ته د ابادۍ او ودانولو په موخه تمليکاً ورکړل شي.

۳ـ د ښـــاري پلان له مخې دې، د خلکو په شـــخصي ځمکو کـــې د ابادۍ او ودانيزو چـــارو ترسره کولو بهير اسانه او سهولتونه ورته رامنځته کړي.

پرېکړه:

د کرنـــې، اوبولګولو او مالدارۍ، صنعت او ســـوداګرۍ وزارتونو او اراضي رياست په ګډون پلاوي ته دنده سپارل کېږي:

۱ـ د کابل په څلورو خواوو کې د صنعت اوليه او خفيفه لپاره دوه دوه زره جريبه ځمکه د صنعتي سيمو د جوړولو په موخه د افغانســـتان اســـلامي امارت له لوري د نوي منظور شـــوي قانون، چاپېريال ساتنې او ښاري ماسټر پلان مطابـــق د يوې کړنلارې له مخـــې يادې ځمکې ځانګړې او وسپارې.

۲ـ په ننګرهار، کندهار او بلـــخ ولايتونو کې د صنعتي ساحو لپاره شل شل زره جريبه ځمکه د صنعتي ساحو لپاره د عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه‌الله تعالی له لوري د نوي منظور شـــوي قانون، چاپېريال ساتنې او ماسټر پلان لـــه مخې ځانګړې او وســـپارې. همدارنګه دې د يادې ځمکې له يوې برخې څخه د کانونو د پروســـس کولو لپاره هم ګټه واخيستل شي.

۳ـ په کندوز ولايت کـــې دې (۱۰) زره جريبه ځمکه د صنعتي سيمو لپاره د امارت له لوري د نوي منظور شوي قانون، چاپېريال ساتنې او ماسټر پلان مطابق ځانګړې او وسپارې.

۴ـ د کابل، ننګرهار، کندهار، بلخ او کندوز ولايتونو پرته په نورو ولايتونو کې د امـــکان په صورت کې د صنعتي پارک لپاره په هر ولايـــت کې (۱۰۰۰) جريبه ځمکه د صنعتي ســـاحو لپاره د اســـلامي امارت له لوري د نوي منظور شـــوي قانون، چاپېريال ســـاتنې او ماسټر پلان مطابق ځانګړې او وسپارې.

۵ - د کوچني صنعت يا تشـــبثاتو لپاره دې په هر ولايت کې له لس څخه تر پنځـــوس جريبه ځمکه د صنعتي ساحو لپاره د اسلامي امارت له لوري د نوي منظور شوي قانون، چاپېريال ساتنې او ماسټر پلان مطابق ځانګړې او وسپارې.

٦ـ د فارمي مالدارۍ، کرنې او د چرګانو پالنې لپاره دې خلکو ته ملکيتاً يا په اوږدمهاله د تمديد وړ اجاره ورکولو په موخه هراړخيزه کړنلاره چمتو کړي.

پرېکړه:

اقتصادي کمېسيون ته دنده سپارل کېږي، د لويو لارو په اوږدو کې هغه ځمکې چې هلته د مسجد او لوازماتو د ودانولو په موخه ټولګټو وزارت ته تثبيت شوې او د ياد وزارت له لوري تراوســـه نه دي ابادې شوې، خصوصي ســـکټور ته ورکړي، چې نارينه او ښځينه مسجدونه، د اودســـو ځايونه، تر څنګ يې تېل پمپونـــه، هوټل او د مسافرو د اړتياوو مطابق ودان کړي چې د مسافرو لپاره

د اســـانتیاوو رامنځته کولو سربېره خلکو ته د کار زمینه هم برابره شي.

پرېکړه:

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ او اوبو او انرژۍ وزارتونو او اراضي ریاست ته دنده سپارل کېږي، په هغو سیمو کې چې امارتي ځمکې او ترځنګ یې اوبه شـــتون لري، د اغېزناکې ګټې اخیستنې او خلکو ته د اجاره ورکولو په موخه هراړخیزه طرحه چمتو کړي.

پرېکړه:

د امارتي شرکتونو لوی ریاســـت دې د سپین زر امارتي شرکت اړوند له کوکچې تر آبدان دښتې د کانال طرحه اقتصادي کمېسیون ته واستوي او د منظورۍ په موخه دې د عالیقدر امیرالمؤمنیـــن حفظه‌الله تعالی محترم مقام ته وړاندې کړي، اقتصادي کمېسیون دې د بحث پر مهال په همدې ســیمه کې منظور شوی بند هم په نظر کې ونیسي.

پرېکړه:

د کانونو او پټرولیم وزارت او انکشاف ملي شرکت دې له بل خصوصي سکټور سره په ګډه د حاجي ګک سیمې د اوســپنې کان اړونــد طرحــه چمتــو او د عالیقــدر امیرالمؤمنین حفظه‌الله تعالی محـــترم مقام ته دې د منظورۍ په موخه وړاندې کړي.

پرېکړه:

د امارتي شرکتونو عمومي ریاست ته دنده سپارل کېږي چې د هلمند ولایت د کجکي برېښنا د قوي کولو او د توزیع لپاره د برېښنا شرکت جوړ شوی پلان تطبیق کړي او راپور یې د عالیقـــدر امیرالمؤمنین حفظه‌الله تعالی محترم مقام ته وړاندې کړي.

پرېکړه:

په کومو ولایتونو کې چې د امنیتي مســـؤلینو له لوري انساني ویښتان نیول شوي دي، د سوځولو په اړه دې د کورنیو چـــارو وزارت له لوري د امـــارت محترم مقام ته پېشنهاد وشي او د حکم له ترلاسه کولو وروسته دې ټولو ولایتونو ته یاد حکم ابلاغ کړي او له هغه سره ســـم دې اجراأت ترسره کېږي.

پرېکړه:

د کومو شـــیانو صادرول یا واردول چې د مالیې وزارت یا له وزارتونو څخه د جوړې شوې تعرفې د کمېټې له لوري بندیږي، د هغه په اړه لاندې اجراأت ترسره کېږي:

۱ـ کوم شـــیان چې مالیه وزارت یا د تعرفې کمېټې له لوري بندیږي یا اجازه ورکول کېږي، د هغه ټولو شـــیانو لېســـتونه دې تهیه کېږي او د عالیقـــدر امیرالمؤمنین حفظه‌اللـــه تعالی له محترم مقام څخـــه دې منظوري اخیستل کېږي، یاده کمېټه مکلفه ده چې د خپل کار لپاره طرزالعمل جوړ کړي.

۲ـ هغه اوســـپنې چې د کابینې د فیصلې پر اساس یې قاچاق بند وي، د قاچاق کولو په صورت کې دې مالک باید (د اوســـپنې نوعیت او د عمل تکرار ته په کتو) له شپږو میاشتو څخه تر دوو کلونو پورې بندي شي او هغه کس چې انتقالوي یې، د هغه موټر دې تر دوو میاشـــتو پورې ودرول شي.

۳ - نیـول شـوي اوسـپنه دې د سرحـدي مجاهدینو له لوري مناسـب محفوظ ځای ته انتقال شي، هلتـه دې په محفوظ ډول ذخیره شي او ټول مشخصات دې یې ولیکل شي.

۴ - کومه قاچاقي اوسپنه چې نیول کېږي، هغه دې د بېرتـه ورکولو په صورت کـې د والي، د مربوطـه ولایت د قـول اردو د قومنـدان او د استخباراتو د رئیس په ګډه موافقه ورکول کېږي.

۵ - د دې لپاره چې په غیر رسمي لارو باندې د ممنوعـه توکو د قاچاق او د ممنوعه توکو د ورود مخـه ونیول شي، نو د هر ولایت د امنیه قومندانۍ له لوري دې یوه اندازه تشکیل دې ساحو ته ورکړل شي، ترڅو د بارېدونکو اموالو او اجناسـو او د را وارېدونکـو اموالو تلاشي وکـړي، یـادو مجاهدینو ته دې یـوه اندازه امتیازات ورکول شي.

پرېکړه:

د عامې روغتیا وزارت، مالیې وزارت، د صنعت او تجارت وزارت او د ښاروالیو عمومي ریاست دې د قاچاقي دواوو او خوړو شیانو د مخنیوي لپاره یوه طریقه جوړه کړي او د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه‌الله تعالی حضور تـه دې وړاندې کړي. همدارنګه ټول هغه شیان دې هم مشخص شي چې د افغانستان له لوري یې صادرات کېږي او طرزالعمل دې ورته جوړ شي.

د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرسـتیال پـه مـشرۍ د اقتصادي کمېسیون فوق العاده غونډه جوړه شوه

د ریاســت‌الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د قوس میاشــتې پــه ۲۱مه نېټه د اقتصادي کمېســیون فوق‌العاده غونډه ترسره شوه. په دغه غونډه کې د یوشمېر هغو پرېکړو په اړه لــه اړوندو وزارتونــو او ادارو سره د تطبیق او عملي کولو په اړه بحث او سپارښــتنې وشوې، چې د افغانســتان اســلامي امارت د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه‌الله تعالــی له لوري یې د ریاست‌الوزراء اقتصادي معاونیت ته د تعقیب او درې میاشتې وروسته یې د راپور شریکولو دنده ســپارل شــوې ده.د یادونې وړ ده چې یادې پرېکړې د اقتصادي کمېســیون په هغه غونډه کې چې د ۱۴۴۶هــــ ق کال د جمادي الاولی میاشتې په درېیمه نېټه د عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ القرآن و الحدیث مولوي هبة الله اخندزاده حفظه اللــه تعالی په مشرۍ ترسره شــوې وه، شوې دي.

اقتصادي کمېسیون د کورنیو تولیداتو د استفادې او ملاتړ په موخه یوشمېر طرحې تایید کړې

د اقتصادي کمېسیون په نوبتي غونډه کې چې د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ په مرمرینه ماڼۍ کې جوړه شوې وه، له اجنډا سره سم پر ټاکل شوو موضوعاتو بحث وشو. په دغه ناسته کې د کورنیو کرنیزو او مالدارۍ محصولاتو څخه د ګټې اخیستنې د کړنلارې پر مسوده، په ساختماني پروژو کې د غوري سیمنټو پر کارولو، د خوست ولایت غلام خان او د کندهار ولایت د سپین بولدک ګمرکونو ته د ځمکې د لېږد او یوشمېر نورو موضوعاتو په اړه بحث وشو. له هراړخیز بحث وروسته د کورنیو کرنیزو او مالدارۍ محصولاتو څخه د ګټې اخیستنې د کړنلارې مسوده تایید او د نهایي تصمیم نیونې په موخه د ریاست‌الوزراء عالي مقام ته واستول شوه. دغه کړنلاره د بزګرانو او مالدارانو د اقتصادي ودې د پیاوړتیا او په ورته وخت کې کورنیو کرنیزو او مالدارۍ محصولاتو ته د بازارموندنې په موخه جوړه شوې، چې له مخې به یې په لومړي سر کې د ملي دفاع او کورنیو چارو وزارتونه، د استخباراتو لوی ریاست او ورپسې ټولې امارتي اداري او هېوادوال د خپلو اړتیاوو د پوره کولو پر مهال یادو محصولاتو ته لومړیتوب ورکوي. د اقتصادي کمېسیون یادې غونډې ته په ساختماني پروژو کې د غوري سیمنټو د کارولو په اړه د ټاکل شوي پلاوي راپور هم وړاندې او تایید شو. د وړاندې شوي راپور پر اساس اړوندو سکټوري وزارتونو، ادارو او هېوادوالو ته سپارښتنه وشوه، څو د خپلو پروژو او ساختماني چارو په هغو برخو کې د غوري سیمنټو استفادې ته لومړیتوب ورکړي، چې په یادو برخو کې د دغه فابریکې تولید شوو سیمنټو معیار پوره کړی دی. همدا راز د غوري سیمنټو فابریکې مسوولینو ته سپارښتنه وشوه چې د خپل ظرفیت لوړولو او همدا راز په ټولو برخو کې د معیاري تولید په موخه هڅې ګړندۍ کړي څو هېواد د سیمنټو په برخه کې خودکفایۍ ته ورسېږي. د غوري سیمنټو فابریکه اوسمهال په ۲۴ ساعتونو کې ۷۰۰ ټنه تولید لري چې کیفیت ته یې ځانګړې پاملرنه شوې ده. د یادو نورو موضوعاتو په اړه هم له مفصل بحث وروسته لازم تصامیم ونیول شول.

د اقتصادي کمېسیون د تخنیکي کمېټې له لوري یوشمېر موضوعات د تایید وړ وبلل شول

د اقتصادي کمېسیون د تخنیکي کمېټې نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د مرغومي میاشتې په درېیمه نېټه په مرمرینه ماڼۍ کې ترسره او له اجنډا سره سم د وړاندې شوو موضوعاتو په اړه بحث وشو. دې غونډې ته د منرالونو د اولویت بندۍ سند او د ستر مقیاس معدني موادو د پروسس په موخه د معدني ساحو د ځانګړي کولو طرحه د بحث لپاره وړاندې شوه. دغه سند او طرحه تر هراړخیزې ارزونې وروسته د تخنیکي کمېټې له لوري د راغلو تعدیلاتو په نظر کې نیولو سره د تایید وړ وبلل شول او د نهایي تصمیم نیونې په موخه اقتصادي کمېسیون ته راجع شول. همدارنګه په دغه غونډه کې له کوکچې سیند تر ابدان دښتې پورې د کانال غځولو پر طرحه هم بحث وشو او په اړه یې لازم تصمیم ونیول شو. دې غونډې ته د کمال خان بند د دویم فاز (قلعه افضل بند) د امکان سنجۍ په تړاو د ټاکل شوې کمېټې راپور هم وړاندې شو چې د تخنیکي کمېټې له لوري تایید او د نهایي تصمیم نیونې په موخه اقتصادي کمېسیون ته راجع شو. د غونډې په پای کې د یوځل کارېدونکي پلاستیک د کنټرول او کمولو طرحې په اړه هم بحث وشو. د دغه طرحې له هراړخیزې ارزونې وروسته د چاپېریال ساتنې ملي ادارې ته سپارښتنه وشوه، څو د ښکېلو وزارتونو او ادارو د نظرونو په پام کې نیولو سره یاده طرحه غني او د تطبیق په موخه یې له خصوصي سکټور سره مجالس ترسره کړي.

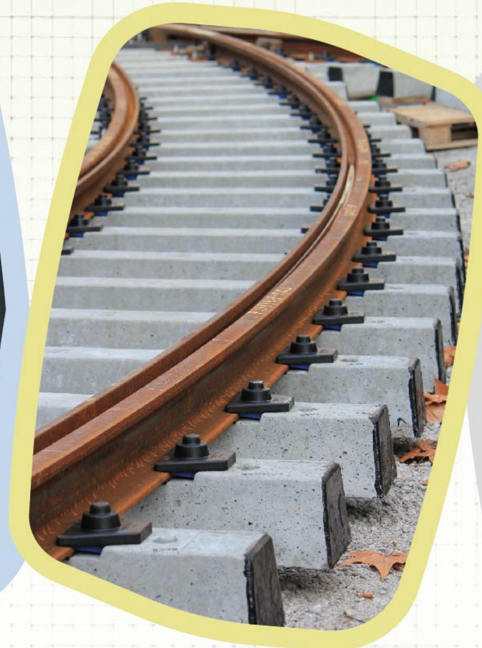

ملي تدارکاتو کمېسیون د شاوخوا درېیو میلیاردو افغانیو په ارزښت یوشمېر پروژې منظورې کړې

د ریاستالوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ ملي تدارکاتو کمېسیون د شاوخوا درېیو میلیاردو افغانیو په ارزښت د ۱۷ پروژو قراردادونه منظور او د ۹ نورو یې تعدیل کړل.
د ملي تدارکاتو کمېسیون نوبتي غونډې ته چې د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د مرغومي میاشتې په ۲۲مه نېټه په مرمرینه ماڼۍ کې جوړه شوې وه، له اجنډا سره سم ۳۲ پروژې د بحث لپاره وړاندې شوې، چې له جملې یې د ۱۷ پروژو قراردادونه منظور، د ۹ تعدیل او دوې پروژې د تدارکاتي مراحلو د ستونزو له امله رد شوې او په اړه یې اړوندو مسوولینو ته سپارښتنه وشوه، څو یې د تدارکاتي پروسې د ټولو اصولو په پام کې نیولو سره بیاځلي ازادې داوطلبۍ ته وړاندې کړي.
همدارنګه د څلورو پروژو د قراردادونو د قېمتونو په اړه ټاکل شویو کمېټو ته دنده وسپارل شوه، چې له ګټوونکو شرکتونو سره مجلس ترسره او خپل راپور د ملي تدارکاتو کمېسیون مشرتابه ته وړاندې کړي. په منظور شوو او تعدیل شوو پروژو کې د کابل ولایت د ارغندۍ ترانسپورټي ترمینل جوړول، د هرات ولایت په ګذرې ولسوالۍ کې د باروړونکو موټرو تمځای جوړول، د آقینې – اندخوی او تورغونډۍ اوسپنې پټلۍ پروژو ترمیم، په کندهار، هلمند او فراه ولایتونو کې د نوري فایبر لین غځول، د کابل ښار د یوشمېر داخلي سړکونو اساسي جوړول، په بېلا بېلو ولایتونو کې د برېښنا په برخه کې د شته پروژو د پاتې چارو بشپړول او یوشمېر نورې پروژې شاملې دي چې د اسلامي امارت له لوري تمویلېږي.

سه ترمینل بزرگ ترانسپورتی

با هزینه ۱.۵ میلیارد افغانی در کشور ساخته می‌شود

در نشست اخیر کمیسیون تدارکات ملی با هزینه ۱ .۵ میلیارد افغانی، پروژه های ساخت سه ترمینل بزرگ ترانسپورتی در سه ولایت کشور منظور شد.

از این پروژه ها یکی هم ترمینل ترانسپورتی ارغندی کابل است که در ۹۱۴ جریب زمین ساخته می‌شود. این ترمینل ظرفیت صدها موتر گوناگون را دارد و کارهای آن در مدت دو سال تکمیل خواهد شد.

دومین ترمینل در ولسوالی گذره هرات در ۷۳۴ جریب زمین اعمار می‌شود که ظرفیت هزاران وسیله نقلیه را دارد. ترمینل سوم موترهای مسافر بری و باربری در منطقه ایتارچی در شهر فیض‌آباد ولایت بدخشان است که در ۲۰ جریب زمین ساخته می‌شود و کارهای آن در مدت ۱۴ ماه تکمیل خواهد شد.

با آغاز کارهای این پروژه‌ها، صدها فرصت کاری موقتی برای مردم فراهم شده و بعد از تکمیل ترمینل‌ها، فرصت‌های کاری دایمی ایجاد خواهد شد. ساخت ترمینل‌های مسافربری و باربری امکانات بیشتری برای انتقال مسافرین و کالاهای تجارتی فراهم کرده و در بهبود خدمات ترانسپورتی کمک خواهد کرد.

این پروژه‌ها گامی مؤثر در تقویت زیربناهای ترانسپورتی کشور است که در کنار ساخت این ترمینل‌ها، توسعه سایر بخش‌های این سکتور نقش مهمی در گسترش شبکه معاصر ترانسپورتی کشور ایفا خواهد نمود.

شماری از موضوعات توسط کمیتهٔ تخنیکی کمیسیون اقتصادی مورد بحث قرار گرفت

جلسهٔ نوبتی کمیتهٔ تخنیکی کمیسیون اقتصادی به تاریخ اول دلو سال ۱۴۰۳ خورشیدی در قصر مرمرین دایر و طبق اجندا روی موضوعات ارایه شده بحث نمود. به این جلسه کمیتهٔ تخنیکی، موضوعات حفظ و مراقبت بندهای آب و تولید برق و گزارش‌های ارزیابی شماری از قرارادهای آهن، سرب و جست، مرمر، گچ و سنگ نفرایت ارائه شد، این گزارش ها پس از تحلیل و ارزیابی تائید و غرض تصمیم نهایی به کمیسیون اقتصادی راجع گردید.

پە کابل او بلخ ولایتونو کې
د سوداګریزو مارکېټونو جوړولو پر طرحو بحث وشو

د پانګونې بین‌الوزارتي کمېټې نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د سلواغې میاشتې په دوهمه نېټه په مرمرینه ماڼۍ کې ترسره او له اجنډا سره سم د خصوصي سکټور له لوري د پانګونې وړاندې شوو طرحو په اړه بحث وشو. دې غونډې ته په کابل او بلخ ولایتونو کې د سوداګریزو مارکېټونو، په کابل ولایت کې د میوې او سبزۍ لپاره د مارکېټ او همدا راز د رسمي اسنادو د ثبت او تایید په موخه د برېښنایي سیستم جوړولو طرحې د بحث لپاره وړاندې شوې. په غونډه کې له مفصل بحث وروسته ټاکل شوو کمېټو ته دندې وسپارل شوې څو د طرحو له وړاندې کوونکو شرکتونو سره تخنیکي مجلسونه ترسره او راپورونه یې په ټاکلو نېټو د پانګونې بین‌الوزارتي کمېټې ته وړاندې کړي.

شماری از موضوعات توسط
کمیتۀ تخنیکی کمیسیون اقتصادی
مورد بحث قرار گرفت

جلسۀ نوبتی کمیتۀ تخنیکی کمیسیون اقتصادی به تاریخ ۱۷م جدی سال ۱۴۰۳ خورشیدی در قصر مرمرین دایر و طبق اجندا روی موضوعات ارایه شده بحث نمود.

به این جلسه کمیتۀ تخنیکی موضوعات، حفظ و نظارت بندهای آب و برق در کشور، قرارداد خریداری برق بین د افغانستان برشنا شرکت و شرکت چالک، مراحل بعدی پروژه تاپ و ایجاد واحد اداری دوم تحت عنوان ریاست انرژی برق بدخشان ارائه شد.

پس از بحث مفصل به کمیته های متشکل از نمایندگان وزارت ها و ادارات ذیربط وظیفه سپرده شد تا در مورد موضوعات متذکره ارزیابی تخنیکی جامع انجام داده و گزارش خویش را با کمیته تخنیکی کمیسیون اقتصادی شریک سازند.

د پــــروژو

پرانیستي

د شاوخوا ۱۴۵ میلیون ډالرو په پانګونې سره
د لوګر سیمنټو تولیدي کارخونې تړون لاسلیک شو

د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په حضور کې د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د مرغومې میاشتې په څلورمه نېټه د کانونو او پټرولیم وزارت او خصوصي شرکت ترمنځ د لوګر سیمنټو تولیدي کارخونې تړون لاسلیک شو. دغه کارخونه د لوګر ولایت په التمور سیمه کې موقعیت لري چې خصوصي شرکت به یې د جوړولو لپاره شاوخوا ۱۴۵ میلیون ډالر پانګونه کوي او په ورځني ډول به د ۲۵۰۰ ټنه سیمنټو د تولید ظرفیت ولري. په دغه کارخونه کې به سلګونو هېوادوالو ته کاري فرصت برابر او همدا راز به د خصوصي شرکت له لوري د سیمې اوسېدونکو ته په روغتیایي او ښوونیزو برخو کې هم خدمات وړاندې شي.

د یادونې وړ ده چې د اسلامي امارت په راتګ سره د کانونو او پټرولیم وزارت او خصوصي سکټور ترمنځ د سیمنټو د څلورو سترو پروژو قراردادونه لاسلیک شوي، چې شاوخوا ۶۲۳ میلیون ډالره پانګونې په‌کې کیږي او اوسمهال یې کارونه په چټکۍ سره روان دي.

د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال

د شاه و عروس بند

د ګټې اخیستنې په مراسمو کې ګډون وکړ

د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د مرغومې میاشتې په ۱۱مه نېټه د کابل ولایت په شکر دره ولسوالۍ کې د شاه و عروس بند د ګټې اخیستنې په مراسمو کې ګډون وکړ. د یاد بند د ګټې اخیستنې په مراسمو کې د ریاست‌الوزراء اداري او سیاسي مرستیالانو سرببره د کابینې یوشمېر محترمو غړو، د خصوصي سکټور استازو او د سیمې اوسېدونکو هم ګډون کړی وو.

محترم ملا صاحب په همدې مناسبت جوړو شوو مراسمو کې د اوبو ارزښت ته په اشارې سره وویل، نن ورځ په نړیوال سیاست او اړیکو کې پر اوبو د یو مهم اقتصادي عنصر په توګه بحث کېږي او په یوشمېر هېوادونو کې یې ارزښت تر نفتو او قیمتي کاني زېرمو هم لوړ دی. د محترم ملا صاحب په خبره، له بده‌مرغه پر افغانستان د تحمیل شوو جګړو او یوشمېر کورنیو او بهرنیو عواملو له امله په هېواد کې د دغه مهم اقتصادي عنصر د مدیریت لپاره اساسي پانګونه نه ده شوې او له همدې امله د موسمي بارانونو او اقلیمي بدلونونو له وجې د زیاتو سېلابونو راوتلو پر مهال یوشمېر هېوادوالو ته د سر او مال زیان رسېږي.

د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال په خبره، اسلامي امارت د اوبو ارزښت او اړتیا په درک کولو سره د دغه مهم اقتصادي عنصر مدیریت ته جدي پاملرنه کړې او

په همدې موخه یې د کابل ولایت په شکردره ولسوالۍ کې د شـــاه و عروس بند پاتې چارې بشپړې او نن یې له نېکه مرغه هېوادوالو ته د څنباک پاکو او همدا راز د کرنې لپاره د اړتیا وړ اوبو د برابرولو په موخه ګټې اخیستنې ته وسپاره.

محترم ملا صاحـــب زیاته کړه، د دغه بنـــد د چارو په بشـــپړېدو سره به ډېرو بزګرانو تـــه د ځمکو خړوبولو په موخه اوبه برابرې شي، د برېښـــنا پر تولید سربېره به د فـــردي اقتصاد او په ټوله کـــې د هېواد له ملي اقتصاد سره د پام وړ مرسته وکړي.

په پای کې محترم ملا عبدالغني برادر اخوند ټولو هېوادوالو ته د دغه لویې او ملي پروژې مبارکي وویله او له هغوی یې وغوښتل چې د دې او نورو پروژو په ساتنه کې له اســـلامي امارت سره اوږه پـــه اوږه خپل فردي مسوولیت په سمه توګه اداء کړي.

د یادونـــې وړ ده چې شـــاه و عروس بنـــد د ۷۸ متره لـــوړوالي په درلودو سره د ۹,۴ میلیون مترمکعب اوبو د ذخیره کولو ظرفیت لري، چې شـــاوخوا ۳۵۰۰ هکتاره ځمکه به خړوبه او همداراز به ۱,۲ میګاواټه برېښنا هم تولید کړي.

د شاه و عروس اوبو بند د ګټې اخیستنې مراسمو ته

د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند وینا

الحمدلله و کفی و ســـلام علی عباده الذین اصطفی، اما بعد!

فاعوذ بالله من الشیطان الرجیم،

بسم الله الرحمن الرحیم

قال الله تعالی: وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَآءِ كُلَّ شَىْءٍ حَيٍّ

د اوبـــو او انـــرژۍ وزارت مشرتابـــه، د امـــارتي ادارو مسوولینو، قدرمنو مشرانو، مجاهدینو، د تابیله پرهون ایراني شرکت مسوولینو، د رســـنیو استازو او محترمو مېلمنو؛

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته!

ډېر د خوښـــۍ ځای دی، چې د کابل ولایت اړوند په شکردرې ولسوالۍ کې د شاه و عروس اوبو بند ګټې اخیســـتنې ته د سپارلو په مراسمو کې ګډون کوو او د اوبو د مدیریت په برخه کې یو بل مهم ګام پورته کوو.

له هر څه وړاندې د افغانستان ټول شریف او غیور ملت ته د دغـــې مهمې ملي پـــروژې د بشـــپړېدو له امله مبارکي وایم.

ګرانو هېوادوالو!

دا یو واقعیت دی چې د اوسنۍ نړۍ په ځینو هېوادونو کې د اوبو قیمت د تېلو له قیمت سره مساوي دی او دا د دې ښکارندویي کوي چې ورځ تر بلې د اوبو ارزښت لوړېږي. په اوسنیو نړیوالو اړیکو او نړیوال سیاست کې پـــر اوبو باندې د یو مهم اقتصادي عامل په توګه بحث کېږي او داسې وخت هم راتلونکی دی چې د نړۍ په زیات شمېر هېوادونو کې به د اوبو ارزښت له نفتي او

ځینو نورو کاني زېرمو څخه لوړ وي.

له بلې خوا زموږ د هېواد په معاصر تاریخ کې د داخلي او تحمیــــلي جګړو او نورو داخـــلي او بهرنیو عواملو له امله د اوبو د مدیریت په زېربناوو کې مناسبه او د اړتیا وړ پانګونه نـــه ده سوې. همدا دلیل دی، چې کله د موســـمي بارانونو یا د اقلیمي بدلونونو پر مهال زموږ د هېواد اوبه ډېرې او مستې سي، نو د ابادولو پر ځای د خوارو افغانانو کورونه ړنګوي، د غریبو بزګرانو فصلونه وړي او عامه او شخصي تأسیسات له منځه وړي؛ خو د نـــورو هېوادونو د اوبو وضعیت داســـې نه دی، د دوی اوبـــه په ډېر مهـــارت ذخیره او مهار کېـــږي، د خلکو کورونـــه ابـــادوي، فصلونـــه خړوبـــوي، د خلکـــو پر دسترخوان ډوډۍ زیاتوي، رڼا تولیدوي او د اقتصادي ودې مهمترین جز تشکیلوي.

محترمو هېوادوالو!

د کابل شـــاه و عروس بند د هېواد د اوبو د مدیریت په برخه کې یو مهم ګام دی او د افغانســـتان اســـلامي امارت په هڅو یې پاتې کارونه په مسلکي توګه پای ته رســـیدلي دي. لله الحمد! اوس مهال دغه بند د اوبو رســـونې، اوبو لګونې او د انرژۍ د تولید په برخه کې عملاً ګټې اخیستنې ته چمتو دی.

یـــاد بند ۷۸ متره لوړوالی لـــري او د ۹,۴ میلیون متر مکعبه اوبو د ذخیره کولو ظرفیت لري، چې له امله به یې شـــاوخوا ۳۵۰۰ هکتاره ځمکه خړوبه سي او ۱,۲ میګاواټه انرژي به تولید کړي. نوموړی بند به د هېواد خواریکښـــو بزګرانو ته د او بولګونې پـــه برخه کې یوه منظمه سرچینه تأمین کړي، د کرنې سکتور په وده کې به مهم رول ولوبـــوي، د خلکو فردي اقتصاد به پیاوړی کړي، د اړتیا وړ انرژۍ په تأمین کې به لازمه ونډه واخلي او په لویه کې به د هېواد د اقتصادي ودې سره مرســـته وکړي.

لکه مخکې مې چې یادونه وکړه، د شاه و عروس بند د هېـــواد د اوبو د مدیریت په برخه کې یو مهم ګام ګڼل کېږي؛ خو هېواد مو لا هم په دې برخه کې ډېر زیات کار او پانګونـــې ته اړتیا لري. په نننی عصر کې د اوبو زیاتیدونکـــې اړتیا او اهمیت ته په پام، د افغانســـتان اســـلامي امارت د خپلو اوبو د مدیریت او مهار لپاره د پایداره پرمختـــګ اصل په نظر کې نیولو سره د پام وړ دوامدارې هڅې کوي؛ ترڅو د اوبو د اړتیا وړ زېربناوې ورغـوي او په دې برخه کـــې لازم ګامـونه پورته کـړي. ان شـــاءالله د دغه لوی، ملي او بنسټیز مسوولیت په برخه کې مو ارادې پیاوړې دي.

له ټولو محترمو هېوادوالـــو څخه غواړم، چې د دې او نورو ټولو ملي پروژو په ساتنه کې د اسلامي امارت سره اوږه په اوږه خپل فردي مســـوولیت په سمه توګه اداء کـــړي او هېڅکله له ملي تأسیســـاتو څخه داســـې استفاده ونکړي چې خدای مه کړه د تخریب او ورانېدو باعث وګرځي.

په پای کې د اوبو او انرژۍ وزارت له مشرتابه، تخنیکي مســـوولینو، د پروژې له ښـــاغلو انجنیرانو او له اړوند قراردادي شرکت څخه ډېره مننـــه کوم، چې د یادې مهمې ملي پروژې د بشـــپړېدو په برخه کې یې خپل مسوولیت په سمه توګه سرته رسولی دی.

نکات مهم سخنرانی

الحاج ملا عبدالغنی برادر اخند

در تاریخ معاصر کشور ما به دلیل جنگ‌های داخلی و تحمیلی و دیگر عوامـل داخلی و خارجـی، سرمایه گذاری‌های مناسـب و ضروری، در زیربناهای مدیریت آب صورت نگرفته است. به همین دلیل است که در زمان بارش های موسمی و یا تغییرات اقلیمی که آب در کشور ما افزایش می‌یابد و خروشان می‌شود، به جای ساختن، خانه های افغان های فقیر را تخریب می کنند، جان انسانها را می گیرند، حاصلات دهاقین فقیر را می‌برند و تاسیسات عامه و خصوصی را ویران می کنند؛ اما وضعیت آب کشورهای دیگر چنین نیست، آب آنها بسیار ماهرانه ذخیره و مهار می شود، خانه های مردم را آباد، فصل‌های زراعتی آبیاری، روشنایی را تولید می کند، غذا را به دسترخوان مردم می افزاید، و مهمترین بخش رشد اقتصادی را تشکیل می دهد.

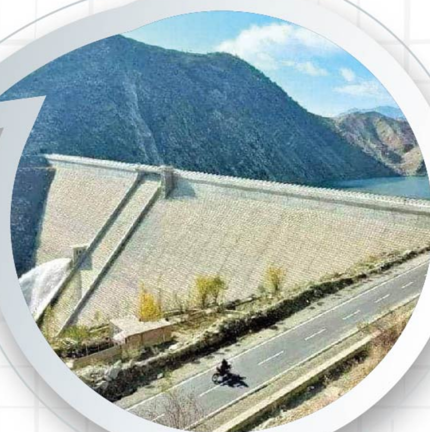

این یک واقعیت است که در برخی از کشورهای جهان قیمت آب برابر با قیمت تیل اسـت و این نشـان می‌دهد کـه ارزش آب روز به روز افزایش می‌یابد. در روابط بین‌المللی کنونی و سیاسـت بین‌المللی، آب بـه عنوان یک عامـل مهم اقتصادی مورد بحـث قرار می‌گیرد و زمانی خواهد رسـید که ارزش آب در بسـیاری از کشـورهای جهان بیشتر از نفت و برخی منابع معدنی دیگر خواهد بود.

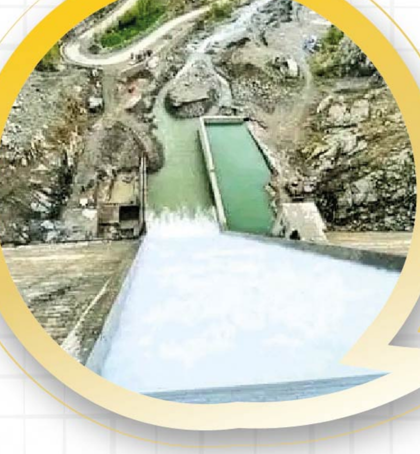

بند شـاه و عروس، یک گام مهم در مدیریت آب کشور پنداشته می شود؛ اما هنوز هم کشور ما به کار و سرمایه گذاری زیاد در این عرصه نیـاز دارد. با توجه به نیاز و اهمیت فزاینده آب در عصر امروز، امارت اسلامی افغانسـتان با در نظر داشت اصل توسعه پایدار، تلاش های چشمگیر و مسـتمر را برای مدیریت و مهار نمودن آب خود را انجام می دهد؛ تا زیربنا های لازم آب را احداث نموده و در این راسـتا، گام های لازم را بردارند. ان شـاءالله که اراده ما در این مسـؤلیت بزرگ، ملی و اساسی قوی است.

لیدنې او
کنفرانسونه

له روسي پلاوي سره د شریکو شوو اقتصادي موضوعاتو د تعقیب په موخه ځانګړې غونډه ترسره شوه

له روسي پلاوي سره د شریکو شوو اقتصادي موضوعاتو د تعقیب په موخه د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني بلادر اخوند په مشرۍ د اړوندو سکټوري وزارتونو ترمنځ ځانګړې غونډه د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د قوس میاشتې په ۲۵مه نېټه په مرمرینه ماڼۍ کې ترسره شوه. له تفصیلي بحث وروسته د اوبو او انرژۍ، کانونو او پټرولیم، کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ، ټولګټو، کور او ښار جوړولو، ترانسپورټ او هوایي چلند او صنعت او سوداګرۍ وزارتونو، د ټولګټو وزارت د اوسپنې پټلۍ معینیت او د امارتي شرکتونو لوی ریاست ته دندې وسپارل شوې، څو هر وزارت او اداره د خپلې کاري ساحې اړوند د هېواد په کچه لویې او مهمې اقتصادي پروژې په نښه او له ټولو تفصیلي معلوماتو سره یوځای یې د ریاست‌الوزراء له اقتصادي معاونیت سره شریکې کړي. اقتصادي معاونیت به یادې پروژې د روسیې فدراسیون د ملي امنیت شورا د عمومي منشي سرګې شویګو په مشرۍ له هغه لوړپوړي پلاوي سره شریکې کړي، چې د روان کال د قوس میاشتې په پنځمه نېټه یې کابل ته سفر کړی و. یاد روسي پلاوي هغه مهال د ریاست‌الوزراء له اقتصادي مرستیال سره د لیدنې پر مهال د دواړو هېوادونو ترمنځ د اقتصادي همکاریو، سوداګرۍ او ترانزیټ کچې پر زیاتېدو خبرې وکړې او ټینګار وشو، چې دواړه لوري به په دغه برخه کې ګډ کار کوي.

همدا راز په دغه غونډه کې د هغو مهمو اقتصادي برخو په اړه هم بحث وشو چې روسي شرکتونو پکې پانګونې ته لېوالتیا ښودلې ده. له هراړخیز بحث وروسته د ریاست الوزراء اقتصادي معاونیت تر چتر لاندې د پانګونې بین الوزارتي کمېټې ته دنده وسپارل شوه، څو له یادو روسي شرکتونو سره د لا ښې همغږۍ رامنځته کولو په موخه انلاین مجلس ترسره کړي.

معــــاون اقتصــادی ریاست الـــــوزراء
با علماء و بزرگان قومی تخار دیدار نمود

محترم ملا عبدالغنی برادر آخند معاون اقتصادی ریاست الوزراء به تاریخ ۱۳م جدی ســال جاری در دفتر کاری اش با علماء و بزرگان قومی ولایت تخار ملاقات نموده و مشکلات آنان را استماع نمود.

در این ملاقات علماء و بزرگان قومی تخار مشکلات شان را با معاون اقتصادی ریاســت الوزراء شریک ســاخته و خواهان حل آن گردیدند.

محترم مــلا عبدالغنی بــرادر آخند گفــت، که امارت اسلامی نظام مردم است، خدمت به مردم و رسیدگی به مشکلات آنان مسئولیت مسئولین امارت اسلامی است و این کار را با اخلاص و صداقت کامل انجام می دهند.

علماء و بزرگان قومی تخار از کارهای انکشــافی امارت اسلامی در عرصه های مختلف در ولایت مذکور ستایش نموده گفتند، با تکمیل شدن این کارها، مشکلات مردم تــا حد زیادی حــل گردیده و با حل مشــکلاتی که در نشســت امروز مطرح گردید، امکانات و خدمات بهتری برای مردم ولایت تخار فراهم می شــود. در اخیر محترم ملا صاحب در مورد حل مشکلات مطرح شده اطمینان داده، افزود که به نهادهای ذیربط در این راستا هدایات لازم خواهد داد.

معاون اقتصادی ریاست‌الوزراء در مراسم دستاربندی حافظان «جامعه فتح‌العلوم کابل» اشتراک نمود

محترم ملا عبدالغنی برادر آخند معاون اقتصادی ریاست‌الوزراء به تاریخ ۲۰م جدی ۱۴۰۳ خورشیدی، در مراسم دستاربندی حافظان «جامعه فتح‌العلوم کابل» شرکت کرده و سخنرانی نمود. در این مراسم تعدادی از مسئولین امارت اسلامی، علمای کرام، مشایخ و اهالی منطقه نیز حضور داشتند.

معاون اقتصادی ریاست‌الوزراء در سخنرانی خود گفت، که این یک افتخار است که مراکز علمی و آموزشی در کشور ما فعال و آباد هستند و فرزندان مردم در این مراکز علم می آموزند. خداوند متعال کشور و مردم ما را با علم و دانش آباد داشته باشد. محترم ملا صاحب به همه استادان مدارس دینی توصیه نمود که با شفقت و زحمت زیاد به فرزندان کشور تدریس نماید، زیرا آنها برای یادگیری علم هر نوع سختی را تحمل کرده و تحمل می‌کنند.

محترم ملا عبدالغنی برادر آخند معاون اقتصادی ریاست‌الوزراء به حافظان فارغ شده از جامعه فتح‌العلوم کابل و خانواده‌های آنان تبریک گفته و از آنها خواست که از علم خود برای خدمت به دین، کشور و مردم شریف این سرزمین استفاده کنند.

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال:

اسلامي امارت راستنېدونکو صنعت‌کارانو او پانګوالو ته په صنعتي ساحو کې ځمکې، امتيازونه او اسانتياوې په پام کې نيولي

د رياست‌الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند د روان ۱۴۰۳ کال د مرغومي مياشتې په ۲۷مه نېټه (په افغانستان کې پانګونې ته بلنه) تر سرليک لاندې جوړ شوي کنفرانس کې ګډون او وينا وکړه. په دې کنفرانس کې د کابينې يوشمېر محترمو غړو، د بهرنيو هېوادونو سفيرانو، د نړيوالو بنسټونو استازو، ملي سوداګرو، پانګوالو او د خصوصي سکټور استازو هم حضور درلود.

محترم ملا صاحب په همدې مناسبت جوړو شوو مراسمو کې وويل، اسلامي امارت د هېواد د اقتصادي ودې، د نويو کاري فرصتونو رامنځته کولو، له خصوصي سکټور څخه د ملاتړ او دغه راز د سوداګرۍ او ترانزيټ په برخه کې د لازمو اسانتياوو رامنځته کولو په موخه اساسي ګامونه اخيستي دي. په همدې موخه د عاليقدر اميرالمؤمنين شيخ صاحب حفظه الله د ۳مې او ۷مې ګڼې فرمانونو له مخې د صنعتي ساحو قانون او د راستنېدونکو صنعت‌کارانو او سوداګرو لپاره د امتيازونو او اسانتياوو تنظيمولو طرزالعمل توشيح شوي دي.

د محترم ملا صاحب په خبره، د صنعتي ساحو قانون اصلي موخه د صنعتي ساحو د تنظيم له لارې د افغانستان اقتصاد ته وده ورکول او د خصوصي پانګونې د جلب لپاره د زمينې برابرول دي. همداراز د راستنېدونکو صنعت‌کارانو او سوداګرو لپاره د جوړ شوي طرزالعمل له مخې ټول صنعت‌کاران او سوداګر پر نورو امتيازونو سربېره د کارکوونکو له ماليې پرته له نورو مالياتو څخه د پنځو کلونو او همداراز پر ټولو وارداتي

ماشین الاتو او وسایلو یې هم ګمرکي محصول ورته معاف شوی دی. د دوی په غوښتنه فني بهرنیو کارکوونکو او انجنیرانو ته دوه کلنې ویزې هم ورکول کېږي.

د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال زیاته کړه، له دې څخه د اسلامي امارت موخه دا ده څو په کور دننه او له هېواد څخه بهر افغان صنعت‌کاران او پانګوال په خپل هېواد کې پانګونې ته وهڅوي چې په مرسته به یې صنعت پرمختګ وکړي، هېوادوالو ته به کاري زمینه برابره او د کورني تولید کچه به زیاته شي.

محترم ملا صاحب د خصوصي سکټور ملاتړ ته په اشارې سره وویل، اسلامي امارت د کورنیو تولیداتو د ملاتړ په موخه پر هغو وارداتي اقلامو ګمرکي تعرفې لوړې کړې، چې هغه په کور دننه تولیدیږي او د هېوادوالو اړتیاوې پوره کولی شي. د دې تر څنګ ټولو امارتي ادارو ته هدایت شوی چې د خپلو خریداریو پرمهال کورنیو تولیداتو او محصولاتو ته لومړیتوب ورکړي. پر دې سربېره له خصوصي سکټور څخه د ملاتړ صندوق هم جوړ شوی چې په بېلابېلو برخو کې ښې لاسته راوړنې لري.

په پای کې د ریاست‌الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په کور دننه او بهر کې مېشتو افغان صنعت‌کارانو او پانګوالو څخه وغوښتل څو خپل صنعت او پانګه افغانستان ته را انتقال او د هېواد په پرمختګ کې خپل مسوولیت ادا کړي. اسلامي امارت دوی ته د اړتیا پر مهال د هر ډول همکارۍ ډاډ ورکوي.

«په افغانستان کې پانګونې ته بلنه» تر سرلیک لاندې غونډې ته د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند وینا

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمدلله و کفی، و سلام علی عباده الذین اصطفی،

أما بعد!

قال رسول الله صلی الله علیه و سلم:

التاجر الصدوق الامین مع النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین.

امارتي مسوولینو، د خصوصي سکټور استازیو، سوداګرو، صنعتکارانو، پانګوالو او د غونډې ګډونوالو؛

السلام علیکم و رحمة الله وبرکاته!

د خوښۍ ځای دی چې له بهر څخه د راستنېدونکو صنعتکارانو او پانګوالو لپاره د امتیازونو او اسانتیاوو د اعلان او همدا راز ټولو صنعت‌کارانو او پانګوالو ته په صنعتي ساحو کې د ځمکو ورکړې د پیل په جوړه شوې غونډه کې سره راټول یو.

د افغانستان اسلامي امارت ثابته کړې چې د سوداګرو، صنعتکارانو او پانګوالو په ټوله کې د خصوصي سکټور ملاتړ کوي او په دې برخه کې یې عملي ګامونه پورته کړي دي.

تاسو ته بهتره معلومه ده چې اسلامي امارت د خصوصي سکټور د ملاتړ په موخه پر هغو وارداتي

اقلامو ګمرکي تعرفې لوړې کړې، چې هغه په کور دننه تولیدېږي او د خلکو اړتیاوې پوره کولی سي.

د دې تر څنګ ټولو امارتي ادارو ته هدایت سوی دی، چې د خصوصي سکټور د ودې په موخه دې په خپلو خریداریو او تدارکاتي پروسو کې کورنیو تولیداتو او محصولاتو ته لومړیتوب ورکړي، که څه هم کیفیت یې د بهرنیو تولیداتو او محصولاتو په پرتله څه نا څه ټیټ وي.

دغه راز څه موده وړاندې له خصوصي سکټور څخه د ملاتړ صندوق هم جوړ شو. د دغه صندوق په پرانیستلو سره له یوه لوري د خصوصي سکټور د ملاتړ ترڅنګ، د سوداګرۍ، ترانزیټ، صنعت او کورنیو تولیداتو د ودې او پرمختګ بهیر ګړندی سوی او له بل لوري هېوادوالو ته د کاري فرصتونو په برابرېدو کې زیاتوالی راغلی.

اسلامي امارت له خصوصي سکټور څخه بشپړ ملاتړ، راستنېدونکو صنعتکارانو او سوداګرو، کورنیو او بهرنیو پانګوالو ته د پانګونې د زمینې برابرول او د کورني صنعت پرمختګ ته لومړیتوب ورکول خپل مکلفیت ګڼي.

اسلامي امارت د تل پاتې اقتصادي ودې، د نویو کاري فرصتونو رامنځته کولو، د خصوصي سکټور څخه د بشپړ ملاتړ او د قانوني کړنو پر وړاندې د خنډونو د لرې کولو او دغه راز د سوداګرۍ او ترانزیټ په برخه کې د لازمو اسانتیاوو رامنځته کولو په موخه اساسي ګامونه اخیستي، چې ښه بېلګه یې د عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ صاحب حفظه الله د ۳مې او ۷مې ګڼې فرمانونو له مخې د صنعتي ساحو قانون او د راستنېدونکو صنعت کارانو او سوداګرو لپاره د امتیازاتو او اسانتیاوو د تنظیمولو د طرزالعمل توشیح ده.

د صنعتي ساحو قانون اصلي موخه د صنعتي ساحو د تنظیم له لارې د افغانستان اقتصاد ته وده او پرمختیا ورکول او د خصوصي سرمایه ګذارۍ د جلب او جذب لپاره د زمینې برابرول دي.

دغه راز د راستنېدونکو صنعت کارانو او سوداګرو لپاره د

جوړ شــوي طرزالعمل له مخې به هغو صنعت‌کارانو او ســوداګرو ته چې په نوې صنعتي برخــه کې سرمايه ګذاري کوي پر نــورو امتيازونو سربېره د کارکوونکو له ماليې پرته لــه نورو مالياتو څخه د پنځــو کلونو لپاره معاف وي.

همدا ډول راســتنېدونکو صنعت‌کارانو او ســوداګرو ته وارداتي ماشين الات او وسايل له ګمرکي محصول څخه معاف شوي دي. همداراز د صنعت‌کارانو او سوداګرو په غوښتنه د هغوی فني بهرنيو کارکوونکو او انجنيرانو ته دوه کلنې ويزې هــم ورکول کېږي چې دا د راســتنېدونکو صنعت‌کارانو او سوداګرو لپاره ستر امتياز دی او د اسلامي امارت له لوري د ملاتړ ځرګندويي کوي.

له دې څخه د اســلامي امارت موخه داده چې په کور دننــه او له هېواد څخــه بهر افغان صنعــت‌کاران او پانګوال په مختلفو سکټورونو کې پانګونې ته وهڅوي چې په مرســته به يې د نور سکټورونو ترڅنګ صنعت پرمختګ وکړي، هېوادوالو ته به کاري زمينه برابره او د کورني توليد کچه به زياته سي.

د افغانستان اسلامي امارت په استازيتوب د خصوصي سکټور استازيو، ســوداګرو، صنعتکارانو، پانګوالو ته يو ځل بيا ډاډ ورکوم، چې اســلامي امــارت به د اړتيا پر مهال هر ډول لازمه همکاري درسره کوي. ان شاءالله په پای کې له ټولو په کور دننه او بهر کې مېشت افغان صنعتکارانــو او پانګوالو څخه غوښــتنه کوم چې خپل صنعت او پانګه دې هېواد تــه را انتقال کړي تر څو د هېواد صنعت په پرمختګ کې خپل مسووليت ادا کړي.

د اســلامي امارت له لوري د صنعت‌کارانو او پانګوالو لپاره په پام کې نيول شويو امتيازاتو څخه دې هم پوره استفاده وکړي.

د رياست‌الوزراء اقتصادي مرستيال په خوست ولايت کې

د فاضلانو د دستاربندۍ په مراسمو کې

ګډون وکړ

د رياست‌الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند د روان ۱۴۰۳ لمريز کال د مرغومي مياشتې په ۲۹مه نېټه په خوست ولايت کې د جامعه مظهر العلوم نيازي د فاضلانو د دستاربندۍ په مراسمو کې ګډون او وينا وکړه. د دستاربندۍ په يادو مراسمو کې د اسلامي امارت يوشمېر مسوولينو، علماوو کرامو، مشايخو او د سيمې اوسېدونکو هم ګډون کړی وو.

د رياست‌الوزراء اقتصادي مرستيال يادو مراسمو ته د خپلې وينا پر مهال وويل، د اسلامي تاريخ په اوږدو کې مدارس د ديني علم، جهاد، نبوي اخلاقو د ترسيخ، د ديني شعور او هويت ساتنې په برخه کې فعال مرکزونه پاتې شوي او ټولنو ته هغه هستۍ وړاندې کوي چې رسول‌الله (ص) خپل وارثان بللي او امت ته د اخلاقو او نبوي چلند معيار ګرځي.

محترم ملا صاحب زياته کړه، په افغانستان کې د مقدس جهاد د فرضيت اسلامي روايت په مدارسو کې په رښتينې بڼه ظهور وکړ، دا روايت له مدارسو راوټوکېد، کليو او ښارونو ته يې سرايت وکړ او په داسې دوامداره مقدسه مبارزه بدل شو چې سترو کفري لښکرو ته يې شرموونکې ماتې ورکړه.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند د ديني مدارسو له مسوولينو او فارغ شوو فاضلانو څخه وغوښتل چې د وعظ او منبر ژبه نوره هم نرمه او ښايسته کړئ، د ديني مکلفيتونو ترڅنګ خلکو ته د اسلامي نظام او ملي ګټو د ساتنې روحيه او فکر ورکړئ، له خلکو سره د نبوي اخلاقو په چوکاټ کې برخورد کوئ، په خپل علم عمل وکړئ، په خپله برخه کې لا ډېره مطالعه او پرمختګ وکړئ.

محترم ملا صاحب زياته کړه: «تاسې ته ښه معلومه ده چې اوس د ټکنالوژۍ دور دی؛ کوشش وکړئ چې له معاصرو زده کړو او اړتياوو سره هم ځانونه بلد کړئ، څو په واقعي ډول د دين او ولس خدمت وکولای شئ او ولسونو ته ديني شعور او فهم په معاصره او قابل فهم ژبه انتقال کړای شئ».

محترم ملا صاحب د هېواد اقتصادي وضعيت ته په اشارې سره وويل، له نېکه‌مرغه د هېواد په کچه د اقتصادي ودې په برخه کې اوسمهال ډېرې مهمې ملي پروژې او کارونه روان دي، د نړۍ له هېوادونو سره تجارتي اړيکې پراخې شوې، داخلي توليداتو ته مناسب بازارونه موندل شوي او د امارتي منابعو د غوره مديريت لپاره په مهمو ملي پلانونو او ستراتيژيو کار روان دی.

په پای کې د رياست‌الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند ټولو فارغو شوو فاضلانو او د هغوی محترمو کورنيو ته مبارکي وويله او له هغوی يې وغوښتل چې له خپل علم څخه د دين، هېواد او د دې شريف ولس د خدمت لپاره ګټه واخلي.

د سوداګرۍ پراختیا په موخه
د لویو لارو جوړونې او بیارغونې چارې
په چټکۍ سره روانې دي

اســـلامي امارت په ۲۰۲۴ کال کې د هېواد د یوشمېر مهمو لویو لارو، سړکونو او د دې لارو د سترو او کوچنیو پلونو او پلچکونو جوړونې او بیارغونې ته ځانګړې پاملرنه کړې او په دې برخه کې یې ګڼ شمېر پروژې پیل کړې دي چې دلته یې ځینو ته د بېلګې په ډول اشاره کوو:

کابل-کندهار لویه لار: د دې لارې د بیارغونې چارې تر ډېره بریده بشـــپړې شوې دي، چې د هېواد د جنوب او مرکز ترمنځ د تګ راتګ او سوداګرۍ په برخه کې ورسره ګڼې اسانتیاوې رامنځته شوې دي.

ســـالنګ لویه لار: د ۸۰ کیلومتره ســـړک د اساسي بیارغونې کار په درېیو لاټونو کې پیل شوی او چارې یې په چټکۍ سره روانې دي، چې د هېواد د شمال، مرکز او جنوب ترمنـــځ د ترافیکي بهیر د ښــه کولو ترڅنګ د سوداګرۍ او ترانزیټ په پراختیا کې هم مهم رول لري.

کندهـــار-ارزګان ســـړک: د ۱۸۰ کیلومتره ســـړک د لومړۍ ۱۳ کیلومـــتره برخې د بیارغونې کار روان دی، چې د سیمې د اوسېدونکو لپاره به د تګ راتګ په برخه کې اسانتیاوې رامنځته کړي.

کابل-غزني دویم لین ســـړک: د دغه سړک د اساسي جوړونې چارې پیل شـــوې دي، چې د مرکزي ولایتونو ترمنځ به د ترافیکي بهیر په ښه کولو کې مرسته وکړي.

کابل-جلال اباد دویم لین ســـړک: د اساسي جوړونې چارې یې پیل شوې دي، چې له ختیځو ولایتونو سره به د مرکز سوداګریزې اړیکې لا پیاوړې شي.

هرات-غور ســـړک: د لسګونه کیلومترو په اوږدوالي دا ســـړک د هـــرات او غور ولایتونـــو ترمنـــځ د اتصال او اقتصادي ودې لپاره حیاتي اهمیت لري.

د دې پـــروژو پـــلي کېدل بـــه د هېواد پـــه اقتصادي پرمختګ، د ترافیکي بهیر په ښه کولو او د هېوادوالو په ورځني ژوند کې د پام وړ مثبت بدلونونه راولي.

د یادونـــې وړ ده چې د اســـلامي امـــارت د مشرتابه عالیقدر امیرالمؤمنین شـــیخ صاحب د حکم له مخې، په لویو لارو کې د ۷۵ جوماتونو جوړولو چارې هم پیل شوې دي، چې د مسافرو لپاره به د لمانځه اسانتیاوې ورسره برابرې شي.

مقالي

د اقتصادي موضوعاتو اړوند :

د کانونو سالم مدیریت
او اقتصادي ارزښت ته کتنه

لیکوال: امان الله حنیفي

مـــوږ په دې مقاله کې د هېـــواد د کانونو او طبیعي زېرمو د ســـالم مدیریت او اقتصادي ارزښت په اړه خبرې کوو.

سریزه

افغانستان د خپل جغرافیوي موقعیت، موجودو کانونو او طبیعـــي زېرمو په درلودو سره په ســـیمه او نړۍ کې ځانګړی اقتصادي ارزښـــت لري. دغه قیمتي او د نړۍ پـــه کچه نایابه او غني کانونه او طبیعي زېرمې د هېواد د اقتصادي پرمختګ لپاره هغه لویه قوه ده، چې سالم مدیریت یې د صنعت د ودې، د صادراتو د زیاتوالي، په ډېره لویه کچه د پانګونې د جذب، د مســـلکي قشر د روزنـــې، هېواد تـــه د نوې او پرمختللـــې ټکنالوژۍ په انتقال، د زېربناوو په جوړولـــو، د کرنې په پرمختګ او همدارنګه میلیونونـــو هېوادوالو ته د کاري فرصتونو په رامنځته کولو کې مهم او اساسي رول ادا کولی شي.

د ترسره شـــوو څېړنو له مخې، د افغانســـتان کانونو او طبیعي زېرمو ارزښت شاوخوا دری ټریلیون ډالره ښودل شـــوی، چې مهم یې اوســـپنه، مس، المونیم، قلعي، سُرب، جســـت، سره زر، ســـپین زر، مولیبدنوم، سلفر، شوکاڼي، ګچ ډبرې، کرومایټ، لیتیم، یورانیم، طبیعي ګاز، نفت او داسې نور دي.
د دغه طبیعي شـــتمنیو په را ایســـتل کېدو سره به نه یوازې زموږ هېـــواد له بې وزلۍ او اقتصادي ســـتونزو خـــلاص شي، بلکې په مختلفو برخو کـــې به د پام وړ پرمختـــګ وکړي. موږ په همـــدې مقاله کې د هېواد د کانونو او طبیعي زېرمو د ســـالم مدیریت او اقتصادي ارزښت په اړه خبرې کوو.

د افغانستان کانونه او طبیعي زېرمې

د افغانســـتان د کانونـــو او طبیعي زېرمو پـــه اړه ډېری مطالعات او څېړنې د نړیوالـــو ادارو لخوا ډېر پخوا ترسره شـــوي او له هغه وروسته وخت ناوخت په ځینو برخو کې بیاځلې او یا هم نوې سروې ګانې ترسره شوې دي.

مخکینۍ ترسره شوې څېړنې ښیي چې افغانستان د سرو زرو، سپینو زرو، پلاتینیم، اوسپنې، یورانیم، تاتینیم، المونیم، ډبرو سکرو، مسو، طبیعي ګاز او نفتو پراخې زېرمې لري، چې د مسو ارزښت یې تر نورو هغو ډېر دی. ځکه د نړۍ په بېلابېلو برخو کـــې د دغه فلـــز زېرمې مخ په خلاصېـــدو دي او د افغانستان لا تراوسه پر خپل ځای پاتې دي.

د ترسره شـــوو څېړنو له مخې، افغانستان کېدای شي چــې د ليتيمو د موجوديت له امله پر دويم ســـعودي عربســـتان بانديې بـــدل شي. دا ځکه چـــې ليتيم د ګرځنـــده ټيليفونونـــو او کمپيوټرونـــو پـــه بطريو او د الکترونيکي نقليه وسايطو لپاره د انرژۍ په تأمين کې کارول کېږي، چې ننني نـــړۍ ورته تر بل هرڅه ډېره اړتيا لري. نړيوالې څېړنې ښـــيي چې ليتيم هم د تېلو په شـــان په چټکۍ سره په يوه ســـتراتيژيک محصول بدلېدونکی دی؛ ځکه ليتيم تســـليحاتي کېدای شي چـــې په راتلونکي کې به په ډېـــرو برخو کې د موټر له توليده نيولې د روبوټونو او د موټر تر ماشـــينونو پورې ترې استفاده وشي. د موجودو علمي موندنو پر اساس، ليتيم په بطريو کې تر اســـتفادې ورهاخوا، په هستوي ټکنالوژۍ کې هم کارول کېږي او د سپک وزن او ډېر حرارت له کبله د الوتکې په بدنه کې له المونيم او مسو سره يوځای ترې استفاده کېږي.

د ډبرو ســـکرو په برخه کې لومړنۍ څېړنې ښيي چې افغانستان په ۱۲ ولايتونو کې ۸۰ د ډبرو سکرو کانونه لري چې مجموعي زېرمه يې په سلګونو ميليونو ټنو ته رسېږي. د افغانســـتان له ختيځ ولايت بدخشان څخه رانيولـــې تر لوېديځ ولايت هرات پورې د ډبرو ســـکرو تقريبـــاً ۷۰۰ کيلومـــتره اوږد او ۴۰ کيلومتره ســـور لرونکی رګ تـــر خاورو لاندې پروت دی، چې لا هم نه دی سپړل شوی.

پر مسو، ليتيمو او ډبرو سکرو سربېره افغانستان د نفتو، طبيعي ګازو، اوسپنې، قېمتي ډبرو، سرو او سپينو زرو او نورو بېلابېلو قيمتي منرالونو او صنعتي فلزاتو لويې او کوچنـــۍ زېرمې لـــري چې ټوليز ارزښت يې شاوخـــوا ۳ ټريليونه ډالر اټکل شوی دی.

د هېواد د کانونو او طبيعي زېرمو سالم مديريت

د کانونو او طبيعي زېرمو د مسلکي او قانوني استخراج لپاره اړينه ده چې حکومت يوه ښـــه مديريتي پاليسي ولري څو له دې طبيعي منابعو څخه په ســـم ډول ګټه پورته کړي. دا د قانون د تطبيق، د شفافيت زياتوالي، د بهرنـــۍ پانګونې جلبولـــو او د کانونو د اســـتخراج پروســـې ته د مســـلکي دقت ورکولو لـــه لارې ترسره کېدای شي.

له نېکه‌مرغه اســـلامي امارت دې مسلې ته پوره دقت کړی، کانونو او پټروليم وزارت د منرالونو د اولويت بندۍ ســـند او د ستر مقياس معدني موادو د پروسس په موخه د معدني ســـاحو د ځانګړي کولو طرحه جوړه کړې ده. د دغه طرحې له مخې به هغه نايابه او قيمتي معدني مواد چې د نورو مهمو کانونو په پروســـس کې ورته اړتيـــا ليدل کېږي، په قـــرارداد نه ورکول کېږي؛ بلکې هغه ســـاتل کېـــږي څو د امکاناتـــو برابرېدو په صورت کې په هېواد کې دننه د نورو کانونو د پروسس پرمهال ترې استفاده وشي.

اسلامي امارت په ټول هېواد کې د غير قانوني کيندنو مخنيوی کړی او د فســـاد پر وړاندې يې جدي مبارزه پيل کړې. اسلامي امارت د زورواکانو د قدرت جزيرې

لـــه منځه وړي او پـــه ټولو لویو او کوچنیـــو کانونو یې حاکمیت ترلاســـه کړی دی. هر لوی او کوچنی کان د ازادۍ داوطلبـــۍ له لارې اکتشـــاف او اســـتخراج ته وړاندې کېږي او ترلاسه شوي عواید یې په شفاف ډول د بیت‌المال حســـاب ته جمع کېږي. د افغانســـتان اســـلامي امارت او په ځانګړي ډول د کانونو او پټرولیم وزارت هڅه کوي چې کانونه په مسلکي ډول استخراج کړي، د اســـتخراج لپاره یې له نوو عصري ماشـــینونو اســـتفاده کړې ده او کانونو ته د غځېدلو لارو بیارغونه پیل شوې ده.

د افغانســـتان اســـلامي امارت د کانونو داوطلبۍ په پروســـه کې د فســـاد د مخنیوي په موخه د کانونو پر قانون له سره غور وکړ او په هغه کې یې لازم تعدیلات راوســـتل. کانونو او پټرولیـــم وزارت د ټولو هغو کانونو ورکړه بېرته مرکزي کړې ده چې د تېرې اداري ولایتي ریاســـتونو ته یې په قرارداد د ورکړې صلاحیت ورکړی و. د کانونو د ســـاتنې او استخراج په برخه کې د سالم مدیریت، د استخراج له پروســـې منظمې څارنې او د داوطلبۍ په پروسه کې د فســـاد جرړو ایستلو پر مټ اسلامي امارت توانېدلی چې د دې برخې عواید زیات کړي. د افغانســـتان اسلامي امارت له لوري په قانوني ډول د کانونو په استخراج سره ډېرو هېوادوالو ته د کار زمینه برابره شوې، غیر قانوني کان کیندونکي قانوني چوکاټ ته داخل شـــوي او هرې پروســـې منظمه بڼه خپله کړې ده.

پایله

د افغانســـتان کانونـــه او طبیعـــي زېرمـــې د هیواد د اقتصادي ودې لپاره یو مهم ســـکټور بلـــل کېږي. په مسلکي او قانوني ډول د دغه سکټور استخراج د دولت خزانې ته پـــه میلیاردونو افغانۍ عوایـــد برابروي، دغه عواید د لویو زېربنایي پروژو په پیل او بشپړولو کې اساسي رول ترسره کوي، د هېواد د صادراتو کچه ورسره لوړېږي او په ورته وخت کې لســـګونو زرو هېوادوالو ته کاري فرصتونه برابروي.

له نېکه‌مرغه اوســـمهال په ټول هېواد کې د کانونو او طبیعي زېرمو استخراج قانوني بڼه خپله کړې او په ډېر جدیت سره یې سالم مدیریت ترسره کېږي.

سوداګرۍ کې د ټکنالوژۍ رول ته لنډه کتنه

لیکوال: زاهد خلیلي

په دې مقاله کې زموږ پر ژوند د ټکنالوژۍ پر اغېزو، سوداګرۍ کې د هغه پر رول او ګټو باندې لنډ بحث شوی دی.

سریزه

په وروستیو لسـیزو کې د ټکنالوژۍ له امله د نړۍ په چارو او انســاني ژوند کې ژور بدلونونه رامنځته شوي دي. دې ټکنالوژیکي انقلاب د نړۍ څېره په بشپړ ډول بدله کړې. د ټکنالوژۍ د پرمختګ له امله ده چې زموږ د ژوند په ټولو برخو کې بدلونونه رامنځته شوي دي.
د ټکنالوژۍ له امله ده چې علم او مالوماتو ته لاسرسی ډېر اسانه شوی دی. ارتباطي چارې چټکې شوې او د روغتیــا په برخه کې د لویو بدلونونــو له امله د زرګونو انسانانو ژوند ژغورل کېږي. ټکنالوژي ده چې د نورو تر څنګ یې پر ســوداګرۍ هم ډېر مثبت اغېز کړی دی.
نن ورځ راکړه ورکړه ډېره اسانه شوې ده او یو کس کولی شي چې لــه ډېر لرې ځایه او له بل هېواد څخه یو څه واخلي او پرته له دې چې دی ورپســې له کوره ووځي، اخیستل شوي توکي یې تر کوره ور رسېږي.
د ټکنالوژۍ له امله په سوداګرۍ کې نوښتونه رامنځته شــوي دي او همدا ټکنالوژي ده چې په نړۍ کې یې ســوداګري اســانه، د تولید کچه لوړه، وخت یې سپما کړی او لګښتونه یې راکم کړي دي.
پــه دې مقاله کې زموږ په ژونــد د ټکنالوژۍ د اغېزو، سوداګرۍ کې د ټکنالوژۍ په رول او په سوداګرۍ کې د هغې د کارولو پر ګټو باندې لنډ بحث شوی دی.

زموږ پر ژوند د ټکنالوژۍ اغېزې

ټکنالــوژي هغه پوهه او تخنیــک دی چې له امله یې ســتونزې حل کېږي او په کارونو کې اسانتیا، مؤثریت او چټکتیــا رامنځته کوي. ټکنالوژۍ په یو ځل بدلون نــه دی کړی، بلکې له ډېر پخوا څخه هڅې روانې وې چې پخوانۍ ســاده ټکنالوژي په عــصري ټکنالوژۍ بدله کړي.
دا عصري ټکنالوژي ده چې د انسان وړتیا یې زیاته کړې او کولی شي د هغه پر مټ په لږ وخت کې ډېر او سخت کارونه وکړي. ټکنالوژۍ د انســاني ټولنې د ژوند طرز ته بدلون ورکــړی دی. د بېلګــې په ډول پــه ارتباطاتو، ترانسپورټ، روغتیا، کرنې، د علم او مالوماتو ترلاسه کولو په وســیلو او ګڼو نــورو برخو کې د ټکنالــوژۍ له امله اسانتیاوې رامنځته او سخت کارونه اسانه شوي دي.
د ټکنالوژۍ له امله ده چې انسان کولی شي په ډېر لږ وخت کــې د نړۍ له یو کونج څخه بل کونج سره اړیکه ونیسي او یو بل په ژوندۍ بڼه وګوري. پخوا به په یو کلي کــې له یو بــل سره اړیکې نیولو ډېر وخت غوښــت او شونې نه وه چې یو مهم پیغام دې د قاصد په لاس په لږ وخت کې له یو ځای څخه بل ځای ته ولېږدول شي او ځواب یې ژر ترلاسه شي، ولې اوس د ارتباطي وسایلو د پرمختګ او عصري کېدو له امله یوازې څو ثانیو ته اړتیا ده چې له یو کــس سره اړیکه ونیول شي او احوال یې واخیستل شي.
دغه راز، د ټکنالوژۍ له امله د ټرانسپورټ برخه کې هم لوی بدلون راغلی دی. پخوا به له یوې سیمې څخه بلې سیمې ته د سفر له پاره ساعتونو او ورځو ته اړتیا وه، خو اوس د ټکنالوژۍ له برکته د ورځو واټن په ساعتونو او د

ساعتونو واټن په دقیقو کې وهل کیدای شي.

علم او مالوماتو ته د لاسرسي برخه کې هم ډېرې اسانتیاوې رامنځته شوې دي. د چاپ د صنعت پرمختګ، په انلاین شکل کتابونو ته لاسرسی او د یوټیوب په څېر سایټونو شتون هغه څه دي چې په ننۍ نړۍ کې یې د علم زده کړه او مالوماتو ته لاسرسی ډېر اسانه کړی دی.

په وروستیو لسیزو کې د ټکنالوژۍ د پرمختګونو له امله د روغتیا په برخه کې ژور بدلونونه راغلي دي. ډاکټران کولی شي چې سختې ناروغۍ خطرناک حالت ته له تللو وړاندې تشخیص کړي. پېچلي عملیات په پرمختللو وسایلو ترسره او د ګڼو انسانانو ژوند وژغوري. د هغو ډېرو لا علاجه ناروغیو له پاره درمل جوړ شوي چې پخوا یې چا تصور نه و کړی او ګڼ انسانان به یې وژل.

په دې اساس ټکنالوژۍ زموږ په ژوند کې ډېر مثبت بدلونونه رامنځته او ژوند یې ډېر اسان کړی دی. ټکنالوژۍ نه یوازې په پورته یادو شویو برخو کې بدلونونه رامنځته کړي، بلکې په اقتصاد او سوداګرۍ کې یې هم ډېر ژور بدلونونه رامنځته کړي دي. د ټکنالوژۍ له امله نن ورځ سوداګري بېخي ډېره اسانه شوې او په لږ وخت کې د سوداګرۍ چارې او د سوداګرۍ مهمه برخه، چې د پېسو لېږد رالېږد دی، ترسره کېږي.

سوداګرۍ کې د ټکنالوژۍ رول

ټکنالوژۍ د سوداګرۍ برخه کې ستر تغییرات راوستي دي. انټرنټ چې د ټکنالوژۍ یوه مهمه برخه او مهمه اختراع ده، سوداګري یې اسانه او ډېره چټکه کړې ده. انټرنټ سوداګریزو شرکتونو او کاروباریانو ته دا وړتیا ورکړې چې په ملي او نړیواله کچه په ډېر اسانه توګه خپل توکي وپلوري. د ټکنالوژۍ او انټرنټ له برکته ده چې د خلکو او هېوادونو تر منځ د پولو محدودیتونه له منځه وړل شوي دي او نړۍ یې په یو کلي بدله کړې ده.

د انټرنټ په واسطه د ارتباطي وسایلو (برېښنالیک، فېسبوک، انسټاګرام، وټسپ او نورو) له لارې خلکو سره اړیکې نیول او خپل توکي پلورل هغه څه دي چې سوداګري یې ډېره اسانه کړې او بازار موندلو او مشتریانو زیاتولو کې یې مهم رول لوبولی دی. د انټرنټي ټکنالوژۍ له امله ده چې د سوداګرو او اخیستونکو وخت یې سپما کړی دی. د انټرنټ له لارې انلاین سوداګري او د پېسو لېږد رالېږد هم سوداګرۍ کې مهم رول لوبولی دی. د کمپیوټر اختراع او په کمپیوټرونو کې بېلابېل ډول سافټویرونو (مالوماتي ټکنالوژۍ) کارولو سره هم سوداګرۍ کې لوی بدلون راغلی دی او د سافټویرونو د کارولو له امله یو سوداګریز شرکت کولی شي چې خپلې سوداګریزې چارې چټکې، پر وخت او منظم ډول پر مخ یوسي. دغه راز، د کمپیوټر د هارډ ډسک له امله اوس د ډېټا DATA ساتل ډېر اسانه دي او اړتیا نشته چې یو کس دې په کتابچو او ورقو کې خپله ډېټا وساتي، بلکې یو سوداګریز شرکت کولی شي په ډېر کوچني حجم لرونکي هارډ ډسک کې خپلې زرګونه ویډیوګانې، تصویرونه او زرګونه ورقې ډېټا خوندي وساتي.

په ځینو هېوادونو کې د روباټانو له لارې هم

سوداګریزې چارې ترسره کېږي. دا د ټکنالوژۍ د پرمختګ له امله ده چې د انسان پر ځای یو روبوټ کار کوي. د انسان پر ځای د روبوټ د کارولو یوه ګټه دا ده چې روبوټ بې له دمې او پرته له مزد څخه ډېر ساعتونه کار کولی شي. دغه څه د تولیداتو د کچې د زیاتېدو او کېفیت د ښه والي لامل کېږي.

له دې ور اخوا، د ټکنالوژۍ له برکته په ترانسپورټي وسایلو کې هم ډېر ستر بدلون راغلی او د ترانسپورټ برخه کې دغه بدلون نېغ په سوداګرۍ لوی اغېز کړی دی. نن ورځ د عصري ترانسپورټي وسایلو له امله سوداګریزې چارې اسانه او چټکې شوې دي. د دغو وسایلو له امله ده چې یو سوداګر کولی شي خپل تولیدات له یو ښار څخه بل ښار ته او آن له یو هېواد څخه بل هېواد ته په چټکۍ، اسانه او لږ لګښت سره خپلو اخیستونکو ته ورسوي.

افغانستان چې د ټکنالوژۍ په برخه کې وروستیو شویو پرمختګونو ته بشپړ لاسرسی نه لري، اړینه ده چې په سوداګرۍ او نورو برخو کې د عصري ټکنالوژۍ کارولو ته ډېره توجه وشي. افغان سوداګر په داخلي او نړیوالو مارکیټونو کې د پاتې کېدو او سیالۍ له پاره اړ دي چې له نورې نړۍ سره ځان برابر کړي او له عصري ټکنالوژۍ څخه تر اعظمي حده استفاده وکړي.

سوداګرۍ کې د ټکنالوژۍ د کارولو ګټې

د ټکنالوژۍ له امله به د بېکارۍ او انټرنټي جرمونو په څېر ګڼې ستونزې هم رامنځته شوې وي، ولې نن ورځ د خلکو د ډېرو بوختیاو له امله د خلکو تقاضاوې زیاتې شوې او په لږ وخت کې اغېزناک او چټک خدمات غواړي. که ټکنالوژي نه وای، نو د ډېرو خدماتو او کارونو پر وخت او چټک ترسره کول به شوني نه وای.

ټکنالوژي ده چې له امله یې په سوداګریزو چارو کې چټکتیا او اغېزمنتیا رامنځته شوې او د خلکو تقاضاوې پر وخت پوره کوي. پر دې اساس په سوداګرۍ کې د ټکنالوژۍ کارول ډېر مهم دي. د ټکنالوژۍ له امله په سوداګریزو چارو کې د سوداګر او مشتري د وخت سپما، د تولید لوړه کچه او ښه کېفیت او د لګښت کمېدل رامنځته شوي دي.

پایله

په ټکنالوژۍ کې د اختراعاتو له امله د نړۍ په چارو او انساني ژوند کې ډېر بدلونونه راغلي دي. له دې امله په نړۍ کې چارې چټکې شوې او وخت یې سپما کړی دی. ټکنالوژۍ د نورو تر څنګ په سوداګرۍ سکټور هم ډېر مثبت اغېز کړی او د کاروبارونو په غوړېدو، اغېزمنتیا او چټکتیا یې تاثیر اچولی دی. اړینه ده چې په افغانستان کې هم لکه د نورې نړۍ په څېر له ټکنالوژۍ څخه د کاروبارونو د غوړېدو او د سوداګریزو چارو د اغېزمنتیا او چټکتیا له پاره کار واخیستل شي.

ټکنالوژي کولی شي د مشتریانو تقاضاوې پر وخت او لږ لګښت سره پوره کړي، ځکه نو په مارکیټ کې د کاروبارونو د پاتې کېدو، د سیالۍ او اقتصادي ودې له پاره مهمه ده چې له ټکنالوژۍ څخه استفاده وشي.

په ملي اقتصاد کې
د خصوصي سکټور رول ته کتنه

لیکوال: فضل ولي شیراني

په دې لیکنه کې په ملي اقتصاد کې د خصوصي سکټور رول، خصوصي سکټور او د ملاتړ په برخه کې یې د اسلامي امارت اقداماتو ته کتنه شوې.

سریزه

خصوصي سکټور د یوه هېواد په اقتصادي پرمختګ کې مهمه ونډه لري. دغه سکټور د حکومتونو له قوانینو سره سم فعالیت کوي، سره له دې چې د یوه هېواد په پرمختګ کې زیاته ونډه لري، تر څنګ یې خپلې اقتصادي ګټې هم ترلاسه کوي. اوسمهال چې د افغانستان اقتصاد په هغه اندازه نه دی غوړېدلی، لکه څومره چې اړتیا ورته شته، نو له دې امله اقتصادي خپلواکۍ ته اړتیا ورځ تربلې مخ په ډېرېدو ده. دا هغه حالت دی چې یوه ټولنه یا هېواد د خپلې اړتیا وړ توکي په خپلواک ډول تولید او په دې برخه کې سوکه سوکه پر وارداتو د اتکا کچه راټیټه کړي. داسې حالت ته د رسېدو له پاره خصوصي سکټور ډېر مهم دی. دا سکټور کولای شي، د یوه هېواد په بېلا بېلو زیربناوو کې پانګونه وکړي او د هېواد په اقتصادي وده کې خپله ونډه ترسره کړي. اسلامي امارت د خصوصي سکټور اهمیت ته په کتو اوسمهال پر دې کار کوي چې خپل اقتصادي بنسټونه پیاوړي کړي. د دې له پاره یې د هېواد ټولو هغو برخو ته چې اقتصادي وده ګړندۍ کوي، پام اړولی دی. له طبیعي سرچینو څخه د مؤثرې ګټې اخیستنې څخه نیولې، د کرنې تر پراختیا او د خصوصي سکټور تر پیاوړتیا پورې ټولو برخو کې یې عملي ګامونه پورته کړي دي. اسلامي امارت د افغانستان د اقتصادي خپلواکۍ له پاره د طبیعي سرچینو اغېزناک مدیریت او د هغو د اکتشاف او استخراج په برخه کې کوټلي ګامونه پورته کړي دي. د دې ترڅنګ یې د خصوصي سکټور د پیاوړتیا په موخه مؤثرې هلې ځلې کړې دي. د دې له پاره چې خصوصي سکټور پیاوړی شي، په مختلفو برخو کې یې ګڼې اسانتیاوې ورته رامنځته کړې دي چې ښه بېلګه یې د خصوصي سکټور د ملاتړ صندوق پرانیستل دي. په دې لیکنه کې په ملي اقتصاد کې د خصوصي سکټور رول، خصوصي سکټور او د ملاتړ په برخه کې یې د اسلامي امارت اقداماتو ته کتنه شوې.

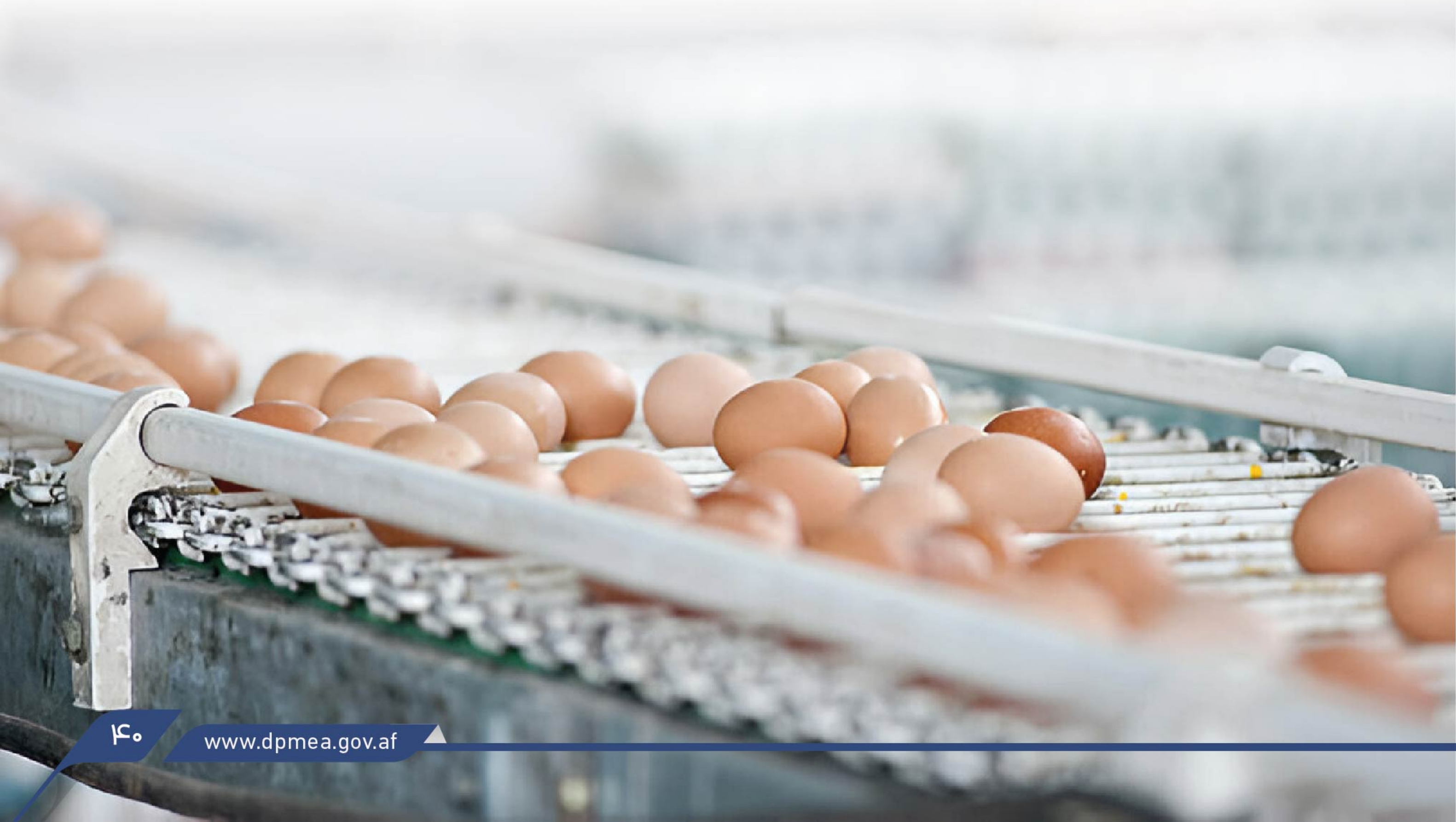

خصوصي سکټور

خصوصي سکټور د يوه نظام د اقتصادي اډانې اصلي جوړونکی دی. ډېری پر دې باور دي چې دغه سکټور د هېوادونو د اقتصادي ودې او پراختيا اغېزناک لامل دی. خصوصي سکټور د عامه سکټور په پرتله د کورني ناخالص توليد، کاري فرصتونو په رامنځته کولو او د ملي عوايدو په لوړولو کې ستره ونډه لري. تر جګړې وروسته هېوادونو کې دغه سکټور د حکومت ملاتړ ته اړتيا لري، څو په ښو ودربېري او په مؤثر ډول په اقتصادي فعاليتونو کې خپل رول ترسره کړي او د هېوادونو اقتصادي ودې ته لاره هواره کړي. که چېرې موږ نورې نړۍ ته نظر واچو، نو دا به راته جوته شي چې د نړۍ په پرمختللو هېوادونو کې خصوصي سکټور ډېر زيات قوی دی. دا چې خصوصي سکټور په ملي اقتصاد کې څه رول لري، لاندې يې لولو.

په ملي اقتصاد کې د خصوصي سکټور رول

دا هر چا ته جوته او څرګنده ده چې خصوصي سکټور هغه برخه ده چې فعاليتونه يې د حکومت له دايرې وتلي او په خلکو، سوداګرو او پانګوالو پورې اړه لري، خو شرط يې دادی چې خصوصي سکټور د حکومت له پاليسيو سره سم پر مخ ځي. خصوصي سکټور د يوه هېواد اقتصادي محرک او له حکومت سره خوا په خوا کار او د هېواد په پرمختګ کې ونډه اخلي. که چيرې د حکومت له لوري د دې سکټور ملاتړ وشي، نو د هېواد پر اقتصاد يې اغېزه مثبته وي. د حکومت د ملاتړ په صورت کې خصوصي سکټور بېلا بېل شرکتونه رامنځته کوي چې پر مټ يې د خلکو له پاره کاري فرصتونه رامنځته او د عوايدو په کچه کې زياتوالی راځي. کله چې عوايد زيات شي، بيا په داخلي بازارونو کې د تقاضا سطح لوړېږي او په پايله کې اقتصادي وده چټکه کېږي. د خصوصي سکټور په پياوړتيا سره يوه بله برخه چې د ملي اقتصاد په پرمختګ کې مهمه ونډه لري، هغه پانګونه ده. د خصوصي سکټور په مرسته حکومت کولای شي زياته پانګه راجلب کړي. د پانګې په جذب سره په هېواد کې بيا صنعت پراختيا مومي، د صادراتو او کورنيو توليداتو کچه لوړېږي. د خصوصي سکټور بله اقتصادي ګټه داده چې تر ډېره بريده پر نوښتونو او د ټکنالوژۍ په پرمختګ تمرکز کوي. دا نوښتونه او ټکنالوژي د نويو څېړنو، د توليداتو د پراختيا، د لګښتونو کنټرول او صنعتي فعاليتونو کې ښه والی راولي او له دې سره د توليداتو کچه لوړېږي او اقتصادي وده ګړندۍ کېږي. د خصوصي سکټور په پياوړتيا سره په بازارونو کې د توليداتو ترمنځ د سالم رقابت له پاره لاره هوارېږي او د دې زمينه برابرېږي چې توليدي شرکتونه تر هر څه زيات د خپلو توليداتو پر کيفيت او قيمت دواړو باندې تمرکز وکړي، په دې سره بيا د توکو کيفيت کنټرولېدای او د بيو د لوړوالي مخه نيول کېږي. خصوصي سکټور کولای شي، چې د هېواد صادرات زيات کړي. د دې برخې توليدي شرکتونه او فابريکې هڅه کوي چې په نړيوالو بازارونو کې د خپلو توليداتو له پاره ځای پيدا او سالم رقابت

ترسره کړي. کله چې په بهرنیو بازارونو کې د خپلو محصولاتو له پاره ځای پیدا کړي، نو بیا د دې له پاره زمینه برابرېږي چې خپل تولیدات بهر ته صادر کړي. حکومت باید د صادراتو په برخه کې خصوصي سکټور ته یو څه اسانتیاوې او ګمرکي معافیتونه برابر کړي، څو یاد سکټور په نړیوالو مارکیټونو کې سالم رقابت وکړي. د صادراتو په زیاتوالي سره د کورنیو اسعارو د بیو په کنټرول سربېره د هېواد پر ناخالص کورني تولید باندې مثبته اغېزه پرېوځي. نو ویلای شو چې د خصوصي سکټور ملاتړ کولای شي د اقتصادي ودې، کارموندنې، نوښتونو رامنځته کولو، د پانګې جذبولو او د هېواد د صادراتو په زیاتوالي کې مرسته وکړي. حکومت باید د خصوصي سکټور د پرمختګ له پاره مناسبې پالیسۍ، د پانګونې له پاره هر اړخیز قوانین، د فساد مخنیوی او همدارنګه د خصوصي سکټور د ملاتړ د مثبتو اغېزو د اعظمي کولو له پاره له خصوصي سکټور سره له نږدې کار وکړي، د دې موارد و په رامنځته کولو او تطبیق سره به موږ پر خپلو پښو ولاړ هېواد ولرو.

خصوصي سکټور او د ملاتړ په برخه کې یې د اسلامي امارت اقدامات

اسلامي امارت د خصوصي سـکټور اهمیت درک کړی دی. د خصوصي سـکټور له پاره یې زیاتې اسـانتیاوې رامنځته کړې دي. پانګوالو ته یې د پانګونې له پاره ښـه فرصتونه برابر کړي دي. سـوداګرو ته یې د سوداګرۍ په برخه کې ډېرې اسـانتیاوې رامنځته کړې دي. صنعت کارانو ته یې د دوی د اړتیا وړ امکانات لکه برېښـنا برابره کـړې او ملاتړ یې کوي. د ریاسـت الـوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په خپلو ویناوو کـې تل ویلي چې په هېواد کـې د سرتاسري امنیت په ټینګېدو او د فسـاد کچې په ټیټېدو سره اوسمهال د هر ډول لویو، متوسـطو او کوچنیو پانګونو لپاره ښـه زمینه مساعده شوې ده. د محترم ملا صاحب په خبره، اسلامي امارت د وارداتو د تعویض د اغېزناکو سیاستونو په پلي کولو سره د داخلي صنایعو ملاتړ ته دوام ورکوي چې دا د هېواد د ملي اقتصاد په پیاوړتیا کې مهم رول لوبوي. دغه راز د خصوصي سکټور د ملاتړ په برخه کې وروستی ګام چې اسـلامي امارت پورته کـړی دی، هغه له خصوصي سـکټور څخه د ملاتړ پـه موخه د جوړ شـوي صندوق پرانیسـتل و. د ریاسـتالوزراء اقتصادي مرسـتیال له خصوصي سکټور څخه د ملاتړ او هغو ته د لازمو اسانتیاوو برابرولو په برخه کې د دغـه صندوق رامنځته کول مهم وبلل او ویې ویل، چې په دې سره به د خصوصي سکټور د ملاتړ ترڅنګ د سوداګرۍ، ترانزیټ، صنعت او کورنیو تولیداتـو د ودې او پرمختګ بهیر ګړنـدی او دغه راز به هېوادوالو ته کاري فرصتونه برابر شي. محترم ملا صاحب زیاته کړه، اسـلامي امارت ته له خصوصي سکټور څخه ملاتړ، کورنیو او بهرنیو پانګوالو ته د پانګونې زمینې برابرول او د کورني صنعت پرمختګ لومړیتوب لري او په همدې

موخه د عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ صاحب حفظه الله له لوري مالیاتي جریمې او پر اصنافو او کسبګرو باندې ثابتي مالیې معاف او تخفیف ورکړل شوی دی. همدا راز د شرکتونو د تضمیناتو، تامیناتو او طلباتو ورکړه هم پیل شوې ده. د دې ترڅنګ اسلامي امارت د کورنیو تولیداتو د ملاتړ په موخه پر هغو وارداتي اقلامو ګمرکي تعرفې لوړې کړې، چې هغه په کور د ننه تولیدېږي او د خلکو اړتیاوې پوره کولی شي. دغه راز په هېواد کې اسانه قوانین، ارزانه بشري ځواک، نه کارول شوی بازار او داسې نور هغه څه دي چې د خصوصي سکټور له پاره ګټور تمامېدای شي. له دې څخه دا په ډاګه شوه چې اسلامي امارت د خصوصي سکټور اهمیت ته په کتو د دې سکټور د پیاوړتیا له پاره خپلې هلې ځلې کړې دي، اوس خصوصي سکټور لکه څنګه چې پورته یادونه وشوه، باید خپل مسوولیت درک او په ښه ډول یې ترسره کړي. په دې سره به د هېواد ټول سکټورونه وده وکړي.

پایله

د هېواد په عنعنوي اقتصاد کې د خصوصي سکټور ونډه خورا غښتلې ده او د حکومت د عوایدو زیاته اندازه هم له دې لارې برابرېږي. خصوصي سکټور خلکو ته د کار او ګټور فعالیت امکانات برابروي او پرته له دې کېدلای شي چې په میلیونونو هېوادوال د معیشت امکانات ونه لري. که چیرې د خصوصي سکټور له پاره امکانات برابر شي؛ نو په دې صورت کې د سالمو سیالیو له لارې کېدای شي چې هېواد د تولیداتو په برخه کې پر ځان متکي شي. اسلامي امارت د خصوصي سکټور اهمیت ته په کتو ددې سکټور د پیاوړتیا له پاره جدي ګامونه پورته کړي دي. په هېواد کې دننه یې د پانګونې له پاره فرصتونه رامنځته کړي او پانګوال کولای شي، په امن او خوندي فضا کې پانګونه وکړي. د خصوصي سکټور له پاره ګمرکي تعرفې او مالیې یا خو صفر دي او یا هم ډېرې راټیټې شوې دي. دغه راز په هېواد کې دننه صنعت کارانو او سوداګرو له پاره د مالیاتي جریمو معافیت بل هغه ګام دی چې اسلامي امارت د خصوصي سکټور د پیاوړتیا او پرمختګ له پاره اخیستی دی. د طبیعي سرچینو په ځانګړي ډول سترو کانونو زیاتره قراردادونه له خصوصي سکټور سره لاسلیک شوي دي. دغه راز لکه پورته مو چې اشاره ورته وکړه، د خصوصي سکټور د ملاتړ د صندوق پرانیستل،د عالیقدر امیرالمؤمنین د ۳ او ۷ مې ګڼې فرمانونو له مخې د صنعتي ساحو قانون او بېرته راستنېدونکو صنت کارانو او سوداګرو طرزالعمل توشیح کېدل نور هغه څه دي چې د خصوصي سکټور بشپړ ملاتړ پکې شوی دی. نو اوس خصوصي سکټور ته هم په کار ده چې د هېواد په ټولو هغو سکټورونو کې چې کولای شي، د هېواد اقتصاد پیاوړی کړي، خپله پانګونه ونه سپموي. په دې سره به له یوه لوري خصوصي سکټور لکه څنګه چې د یوه هېواد د ملي اقتصاد په پیاوړتیا کې مهم رول لري، خپل دغه رول ترسره کړی وي او له بل لوري به مو هېواد له اقتصادي پلوه پر ځان بسیا شوی وي.

ضرورت به کنترول کیفیت مواد مصرفی
و معیاری سازی تولیدات

نویسنده: نجیب الله مایار

در این مقاله نگاهی کوتاه به ارزش کیفیت و معیاری نمودن تولیدات تجارتی خواهیم داشت

مقدمه

صنعت به فعالیتی گفته می‌شـــود کـــه موجب تولید اجناس و یا عرضه‌ی خدمات می‌شـــود. صنایع شامل مجموعه‌ای از ســـازمان‌ها و شرکت‌هایی است که هر کـــدام نیازهـــای خاصی بـــازار را تأمیـــن می کنند. فابریکه های زیادی در هر کشور برای برآورده ساختن نیازمندی های بازار و مســـتهلکین فعالیت میکنند و در زمینه های مختلف اجناس مورد نیاز مردم را تولید میکنند، اما مشـــتریان یا مســـتفید شوندگان معمولا تولیدات فابریکه ای را خریداری نموده و استفاده می کنند که دارای کیفیت خوب و معیاری باشـــد. رقابت در بیـــن فابریکه های صنعتی نیز بر اســـاس همین معیارهـــا صورت میگیـــرد و بیشـــتر فابریکه‌ها توجه مشـــتریان و یا بازار را بـــه خود جلـــب میکند که با معیارهـــای تعیین شـــده برابـــر و بـــا کیفیت خوبتر تولیـــدات داشـــته باشـــند. حکومت ها و ســـکتور خصوصـــی همواره تلاش دارند، تا در تمام ســـاحات صنعت تولیدی به کیفیت توجه جدی داشـــته باشند. در کشـــور ما هم از چندین سال بدینسو تلاش‌ها در این زمینه آغاز شـــده، اگـــر هر فابریکـــه تولیدی به کیفیـــت و معیار تولیـــدات خود توجه کنـــد، نه تنها مشتریان بیشـــتری در داخل به خود جلب میکنند و سطح فروش آن افزایش می یابد، بلکه در صورت لزوم دید می تواند تولیدات خود را به خارج از کشـــور نیز صادر نماینـــد. در این مقاله نگاهـــی گذرا به ارزش کیفیـــت و معیـــاری نمـــودن تولیـــدات تجارتی می پردازیم:

ضرورت کنترول کیفیت و معیاری نمودن تولیدات در کشور

کنترول کیفیت و معیاری نمودن تولیدات صنعتی، به مجموعه‌ای از اقدامات منظم و سیستماتیک گفته می شـــود که در هر مرحله ازجریان تولید و ارائه خدمات انجام می‌شـــود، تا اطمینان حاصل گردد که محصول تولید شده مطابق با استندردهای مشخص و خواست مشتریان است یا خیر. در کنار این موارد مهم، هدف از کنترول کیفیت، کاهش اشـــتباهات، جلوگیری از نواقص در محصول و افزایش رضایت اســـتفاده کننده گان نیز می‌باشد. این موضوع را میتوانیم در دو بحث جدا گانه بررســـی کنیم. کیفیت و معیار، یکی از ابعاد اساســـی در تولید اجناس تجارتی و صنعتی است که تأثیر زیاد بر رضایت مشتریان، افزایش فروش تولیدات و بهبـــود رقابت با شرکت های تولیـــدی دارد. تمامی مواد مورد نیاز بشر در ســـلامتی انسان ها نقش مهم دارد؛ اما مواد غذایی، سوختی و ادویه ضروریات عمده جامعه بشری بوده و تهیه آن یک ضرورت مهم اســـت. مهیا نمودن مـــواد غذایی، ســـوختی و ادویه جات با کیفیت بـــرای جامعه در نخســـت مســـئولیت بزرگ حکومت اســـت. امارت اسلامی با توجه به این نیاز در این عرصه گام های سریع برداشته است. در این راستا جهت معلومات کیفیت مواد، لابراتوارها را در شهرها و بنادر مهم کشـــور فعال نموده و در جاهایی که به آن ضرورت احســـاس می شود، برای بازسازی آن پلان ها طرح گردیده و ســـعی بر آن اســـت تا هر چه عاجلتر تطبیق و جلو واردات مواد بی کیفیت را بگیرد. بناً

واضح اســت که کنترول کیفیــت مواد و معیاری نمودن آن یک ضرورت جدی در کشــور اســت. همچنان معیــاری کردن یا اســتندرد نمودن، بخــش مهمی از توســعه اقتصــادی، توانایی و ظرفیت تجارت را تشکیل داده و در حفظ محیط زیست و جامعه نقش ارزنده دارد. توسعه تجارت با کشــورهای منطقه و جهــان مبتنی بر کنترول کیفیت و معیاری سازی است که نه تنها مشکلات تخنیکــی تجارت را از بین می برد، بلکه به خاطر محصولات، دسترســی به بازار را نیز آســان می ســازد. شرایط اقتصادی ضعیف مردم زمینهٔ آن را مســاعد می ســازد تا در بازار مــواد کم کیفیت عرضه گردد که می تواند به صحت مردم و محیط زیست آسیب برساند. بنابر این لازم است که برای رشد و توســعه اقتصادی و تجارت کشور، کیفیت محصولات معیاری شــود تا از یک سو برای مردم مشــکلات صحی ایجاد نشــود و از جانب دیگر محیط زیست آلوده نگردد و هم محصولاتی که به صورت معیاری و اســتندرد به دســت می‌آید به بازارهای بیــن المللی راه پیدا مــی کند. با در نظرداشت نکات فوق امارت اسلامی در این زمینه گام برداشــته و تلاش کرده تــا کیفیت کالاهای وارداتی را به طور دقیق کنترول نماید و تنها مواد مورد نیازی که کیفیت خوب داشــته باشــد وارد نمایــد. یکــی از نهادهای اساســی در کنترول کیفیت و معیار، اداره ملی نورم و استندرد است.

اداره ملی استندرد افغانستان (انسا)

با درنظرداشـــت ارزش و نقش ادارۀ ملی استندرد در رشد و انکشـــاف اقتصادی، تقویه سکتور خصوصی، حمایت از مســـتهلکین و حفاظت محیط زیســـت از طریق تدویـــن، تصویب، تطبیق و نظـــارت بر تطبیق اســـتندرد های ملی این اداره در چوکات تشـــکیلات اساســـی حکومت گنجانیده شـــد. اهداف این اداره انکشـــاف، تقویه و ایجاد زیربنای ملی کیفیت، بهبود کیفیت اموال تجارتی (وارداتی وصادراتی) محصولات تولیدی و پروســـه های خدماتی، تثبیـــت نورم های مصرفی جهـــت بهره بـــرداری مؤثر از منابـــع ملی و اقتصـــادی، تامین صحت و مصئونیت مســـتهلکین و حفاظت محیط زیســـت، تشویق ســـکتور خصوصی جهت ســـهم گیری در پروســـه های استندرد سازی و ارزیابـــی مطابقت و فراهـــم آوری زمینۀ فعالیت آن ها میباشد. بر اساس معلومات اداره ملی استندرد، این اداره توانســـته عضویت اصلی ســـازمان بین المللی ســـتندرد، آی اي سي، عضویت هیات مدیره سازمان کشورهای اسلامی و سایر سازمان های بین المللی و منطقوی را کسب نماید. اداره ملی استندرد اکنون در یازده ســـکتور برای تدوین استندردهای ملی فعالیت می نماید. اداره ملی و اســـتندرد میگوید، در صورت دسترســـی به امکانات مالی، تخنیکی و منابع بشری ســـکتورهای جدید و ســـایر بخش های مورد نیاز نیز فعال خواهد گردید. این ســـازمان ۹۸ استندرد را در زمینه هـــای مدیریت کیفیت مواد غذایی و محصولات زراعتی، ادویه، مواد ســـاختمانی و نفتی، نســـاجی و چـــرم، حفاظت از محیط زیســـت، مـــواد کیمیاوی و پلاســـتیکی و مخابرات را از طریـــق کمیته تخنیکی مربوطه خویش نهایی کرده اند. کنترول کیفیت مواد مســـئولیت اداره ملی استندرد اســـت. این اداره در بخش های محصولات نفتی، ادویه جات، مواد

ســاختمانی، غذایی، مترولــوژی، محیط زیســت، تکنالوژی الکترونیکی، مخابرات، منســوجات و چرم، سیســتم مدیریت کیفیت مواد کیمیاوی و پلاستیک و در ســکتور کودهای ملی ساخت و ســاز فعالیت می کند. همچنان ترتیب و تهیه قوانین، لوایح و پالیسی هــا، به همین شــکل ایجــاد لابراتور هــا و آغاز کار لابراتوارهای ایجاد شــده از جمله وظایفی اســت که اداره ملــی اســتندرد انجــام میدهد. ایــن اداره در چهارچوب وظایف و صلاحیــت های خود تا اندازه‌ای زیاد فعالیت های خود را به وجه احســن انجام داده و در امور مربوطه شان پیشرفت ها دیده می شود.

کنترول کیفیت و معیاری نمودن محصولات زراعتی و مالداری

بخش زراعت سهم بیشتر را در صادرات و جمع آوری عواید در افغانســتان دارد. ارقام نشــان می دهد که مهــم ترین اقلام صادراتــی افغانســتان را تا اکنون محصولات زراعتی تشــکیل می‌دهد. میوه جات تازه، خشــک و قالیــن از جملــه اقــلام مهــم صادراتی افغانستان محســوب می شوند، این اجناس در سال های گذشــته از مارکیت خوب در کشــورهای خارج برخوردار بود. با درنظرداشــت ارقــام فوق، می‌توان دریافت که نقش بخش زراعت با تمام مشــکلات، در آوردن اســعار خارجی به کشــور، نقــش مهم دارد. گزارش بانک جهانی میگویــد، که ۹۰ درصد صنایع زراعتي نیز مربوط به محصولات زراعتی هســتند. در نتیجه میتوان گفت که افغانستان از ظرفیت خوبی بــرای تولید محصولات زراعتــی و مالداری برخوردار است، اما مشکل این اســت که محصولات زراعتی و مالداری کشــور ما، طبق معیارهای مــورد نیاز بازار بســته‌بندی نمی‌گردد. اغلب محصــولات زراعتی ما بخصوص میوه جات به کشــور های همسایه انتقال می یابد و بعد از بسته بندی در آنجا به بازارهای بین المللی عرضه می‌گردد. گرچه شماری از شرکت های بسته بندی و پروســس محصولات زراعتی در داخل کشــور فعالیت دارند اما گفته می شــود این بســته بندی مطابق به معیارهای جهانی صورت نمی گیرد. در ربع سوم ســال جاری خورشــیدی افغانستان به ارزش ٦٦٩,٧ میلیــون دالــر صادرات داشــت. بر اساس این ارقام که از ســوی امارت اسلامی منتشر شده سطح صادرات در مقایسه با سال گذشته ۳۴,۹ میلیون دالر افزایش یافته اســت. در ربع ســوم این سال میوه‌های خشک و تازه با ارزش ۳۲۱,۹ میلیون دالر بیشترین سهم را در میان اقلام صادراتی دارند، و پس از آن ســبزیجات با ارزش ۷۹,۳ میلیون دالر، نباتــات طبی بــه ارزش ٦٧,٣میلیون دالــر و مواد معدنــی بــا ارزش ۳۵,۲میلیون دالر بــه ترتیب در جایگاه‌های دوم، سوم و چهارم قرار دارند. از آنجا که کیفیت اقلام ارتباط مستقیم با رضایت مشتری دارد، کنــترول دقیق کیفیــت می‌تواند به ارتقــاء رضایت مشتریان و ایجاد وفاداری در آنها کمک کند. با وجود مزایای کنــترول کیفیت، در پیاده‌ســازی آن چالش هایی نیز وجــود دارد که بایــد به آن توجه کرد. برخــی پروسه های کنترول کیفیت، به ویژه در

مراحل آزمایش، ممکن است مصارف زیادی را به همراه داشته باشد. برای استفاده مؤثر از وسایل و تخنیک کنترول کیفیت، نیازی به آموزش دوامدار کارمندان نهادهای تولیدی وجود دارد که می‌تواند زمان‌بر و پرهزینه باشد.

نتیجه گیری

کنترول کیفیت و معیارهای مربوط با آن از اجزای ضروری در هر پروسه تولیدی به شمار می‌آیند. با استفاده از روش‌ها و وسایل مناسب کنترول کیفیت، می‌توان کیفیت کالاها تولیدی را بهبود بخشید، رضایت مشتریان را جلب کرد و در نهایت موفقیت در بازارهای رقابتی را بدست آورد. با این حال، در پیاده سازی کنترول کیفیت باید چالش‌ها و مصارف آن نیز در نظر گرفته شوند و همواره نیاز است تا برای بدست آوردن این اصل مهم از وسایل و تکنالوژی مدرن استفاده صورت گیرد. بخش مهم توسعه اقتصادی و ظرفیت تجارت را معیار یا استندرد تشکیل میدهد و در مصؤن نگهداشتن مشتریان، محیط و جامعه نقش بارزی دارد. توسعه تجارت میان کشورهای منطقه و جهان بر اساس کنترول کیفیت و معیاری کردن استوار است، زیرا این امور از یک طرف تجارت را گسترش می دهد و مشکلات موجوده تخنیکی را از بین می برد و از جانب دیگر دسترسی به بازار مواد را آسان می سازد. اداره ملی استندرد امارت اسلامی افغانستان تلاش می کند که از این طریق کیفیت مواد مورد ضرورت مردم را به شکل درست نظارت نماید و موادی را به بازار اجازه ندهد که کیفیت آن پایین و خراب باشد. در این بخش خاصتاً کنترول مواد وارداتی می باشد که از طرف اداره ملی استندرد به طور جدی کنترول می شود. اداره ملی استندرد در چارچوب وظایف و مسئولیت های خود فعالیت های زیادی انجام داده و در حصه وظایف محوله خویش پیشرفت های چشمگیری داشته است. اگر به همین منوال امور این اداره ادامه یابد، بعید نیست که محصولات افغانی جایگاه ویژه ای در بازارهای بین المللی پیدا کند و کشور ما از واردات اقلام و مواد کم کیفیت و بی کیفیت نجات یابد. با این روند از یک طرف، تجارت توسعه خواهد یافت و از جانب دیگر در صادرات افزایش به عمل خواهد آمد. تلاش‌ها برای کنترول کیفیت کالاهای وارداتی صورت گرفته و نتیجه‌ای نیز داشته است، اما هنوز هم جای نهادها برای پروسس و بسته‌بندی محصولات زراعتی و مالداری تولید شده در کشور خالی است. امارت اسلامی افغانستان سکتور خصوصی را به سرمایه گذاری در این عرصه تشویق نموده تا محصولات زراعتی کشور مطابق به معیارهای بازار بین المللی پروسس و بسته بندی گردد. با این کار از یک سو محصولات زراعتی و مالداری کشور به قیمت خوبی در بازارهای بین المللی به فروش می‌رسد و عاید دهاقین و مالداران کشور افزایش می یابد و از سوی دیگر زمینهٔ کار برای بسیاری از مردم فراهم خواهد شد.

بند شاه و عروس؛
یگ گام مهم در توسعهٔ زراعت

نویسنده: فضل ولی شیرانی

در ایـــن مقالـــه در مورد به بهره برداری ســـپردن بند شـــاه و عروس، ارزش اقتصادی این بند و اهمیت آن می پردازیم.

مقدمه

بندها آب را ذخیره نموده و منجر به توسعه زراعت و تمدن می‌گردد. در حال حاضر بیشتر مردمی که مصروف زراعت و مالداری هستند، بخاطری از قرا و قصبات به شهرها نقل مکان می کنند که در مناطق روستایی آب و دیگر امکانات کافی وجود ندارد. اگر بندها ساخته شود و آب ذخیره گردد، شکی نیست که تسهیلات زیاد در بخش زراعت برای مردم به وجود خواهد آمد. افغانستان از جمله کشورهایی است که بیشتر مردم آن به زراعت مصروف اند و عاید خود را از این طریق به دست می آورند. در افغانستان نظر به عوامل ذیل، نیاز به اعمار بندها بسیار زیاد است، اول اینکه کشور ما زمین های وسیعی برای زراعت دارد، اما بیشتر از نصف زمین های قابل کشت و زرع نیست. نکته دیگر این است که در حال حاضر با وجود آب فراوان در افغانستان تنها حدود ۲۰ درصد برق مورد نیاز تولید می‌شود و متباقی از کشورهای همسایه وارد می‌گردد. دلیل سوم که ما نیاز به اعمار بندها داریم، این است که با ساختن بندها و کنترول آب، ما قادر خواهیم بود تا از حوادث طبیعی جلوگیری کنیم. همه ساله در مناطق مختلف افغانستان سیلاب ها رخ می دهد که نه تنها خسارات مالی و جانی به هموطنان وارد می کند، بلکه کشت زارهای زیادی را نیز تخریب می کند. با احداث بندها، از حوادث طبیعی نیز جلوگیری خواهد شد. با در نظرداشت این نکات، امارت اسلامی تصمیم گرفت تا در عرصه مدیریت آب در کشور گام های ملموس برداشته و بندهای آب را اعمار نمایند. یکی از این بندها بند شاه و عروس است که در ۱۱م جدی سال جاری به بهره برداری سپرده شد.

به بهره برداری سپردن بند شاه و عروس

هر کشور سعی دارد، آب خود را طوری مدیریت کند که بتوان از آن برای انرژی برق، زراعت و آب آشامیدن استفاده کرد. افغانستان نیز آب شیرین زیادی دارد، اما حکومت‌های پیشین توجه چندانی به مدیریت آن نداشتند. امارت اسلامی تلاش‌های خود را در زمینهٔ مدیریت آب افزایش داده و ساخت و باز سازی بندهای آب را برای ذخیره آب در بیشتر مناطق کشور آغاز کرده است. یکی از این بندها بند شاه و عروس است، بند شاه و عروس در ولسوالی شکردره ولایت کابل موقعیت دارد. قرارداد این بند با یک شرکت خارجی امضاء شده بود. در جریان تحولات سیاسی اخیر در افغانستان و قبل از آن، در جریان افزایش وبای کرونا، کار این بند متوقف شد. باروی کار آمدن امارت اسلامی مسؤلان وزارت آب و انرژی برای ارزیابی این بند به ولسوالی شکردره سفر نمود و با درنظرداشت ارزش و سطح پیشرفت کار این بند، تصمیم گرفت تا کارهای باقی مانده آن تکمیل نماید. بدین منظور در کمیسیون اقتصادی فیصله گردید که به منظور تکمیل کارهای باقی مانده بند شاه و عروس د افغانستان بانک مکلف است بخش باقیمانده انوایس پروژه را به منظور ادامه کارهای بند به شرکت قراردادی اجرا نماید. شرکت قراردادی و وزارت آب و انرژی مکلف دانسته شدند، تا طبق وعده با دریافت این پول ،آب را

بدون تاخیر مهار و در بند ذخیره نمایند. براساس فیصله کمیسیون اقتصادی، کارهای باقی‌مانده شاه و عروس آغاز و به تاریخ ۱۱م جدی سال ۱۴۰۳ خورشیدی به بهره برداری سپرده شد. در مراسمی که به همین مناسبت برگذار شده بود، محترم ملا عبدالغنی برادر آخند معاون اقتصادی ریاست الوزراء در سخنرانی خود گفت، بند شاه و عروس کابل یک گام مهم در مدیریت آب کشور پنداشته می شود و کارهای باقی مانده به اثر سعی و تلاش امارت اسلامی افغانستان به صورت مسلکی به پایان رسیده است. در حال حاضر این بند از نظر آبرسانی، آبیاری و تولید برق عملاً آماده استفاده است. محترم حاجی ملا صاحب با اشاره به ضرورت و مدیریت آب گفت، که هنوز هم کشور ما به کار و سرمایه گذاری زیاد در این عرصه نیاز دارد. امارت اسلامی افغانستان با درنظرداشت اصل توسعه پایدار، تلاش های دوامدار را برای مدیریت آب خود انجام می دهد؛ تا زیربناهای لازم آب را احداث نموده و گامهای لازم را در این راستا بردارند. معاون اقتصادی ریاست الوزراء افزود،به دلیل جنگ‌های داخلی و تحمیلی و سایر عوامل داخلی و خارجی در تاریخ معاصر کشور، سرمایه‌گذاری‌های مناسب و لازمی در زیربناهای مدیریت آب صورت نگرفته است. به همین دلیل است که در زمان باران های موسمی و یا تغییرات اقلیمی که آب در کشور افزایش یافته و دریاها خروشان می‌شود، به جای ساختن، خانه های افغان های فقیر را تخریب می کنند، جان انسان ها را می گیرند، حاصلات دهاقین فقیر را می‌برند و تاسیسات عامه و خصوصی را ویران می کنند؛ اما وضعیت آب کشورهای دیگر چنین نیست، آب آنها بسیار ماهرانه ذخیره و مهار می شود، خانه های مردم را آباد، فصل‌های زراعتی را آبیاری، روشنایی را تولید می کند، غذا را به دسترخوان مردم می افزاید و مهمتر

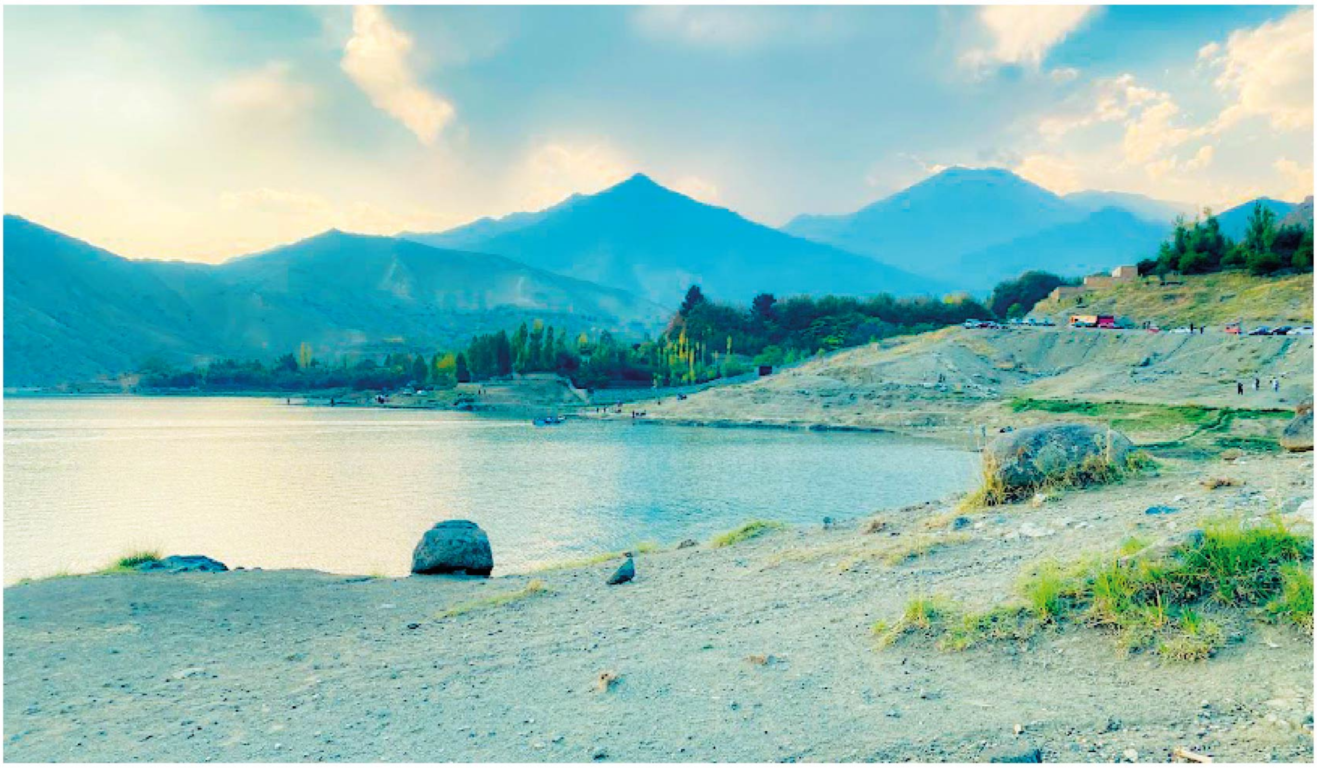

از همه، بخش مهم رشد اقتصادی را تشکیل می دهد. از این جا دانسته می شود که مدیریت آب برای امارت اسلامی مهم است زیرا این بخش تأثیر مثبتی بر اقتصاد دارد. به همین دلیل است که در کنار سایر بندها، کار بند شاه و عروس تکمیل و به بهره برداری سپرده شد. اینکه ارزش اقتصادی این بند چقدر است، در زیر با هم می‌خوانیم.

ارزش اقتصادی بند شاه و عروس

آب برای بقای زندگی انسان و رشد اقتصادی بسیار مهم است. پس لازم است که آنرا مهار نموده و مورد استفاده قرار گیرد. بهترین روش برای کنترول و مدیریت آب ساختن بندها برای آب های دریاها، باران، برف و سیلاب است. بندهای آب از چند بعد برای افغانستان مهم است، واضح ترین و آشکارترین جنبه آن اقتصاد است. چون اقتصاد به اندازه یک شریان انسان برای یک کشور اهمیت دارد، بنابراین اقتصاد می تواند در کنار بهبود شرایط فرهنگی، امنیتی و سیاسی، عامل توسعه نیز شود. ما و شما می دانیم که برق برای به حرکت در آوردن چرخ اقتصادی ضروری است و ساختن بندهای آبی برای تولید برق مهم است. برق یکی از نیازمندی های اساسی مردم افغانستان است که متاسفانه از سال ها بدین سو کمبود و نبود آن احساس می‌گردد. در حال حاضر افغانستان تنها ۲۰ درصد برق را از منابع داخلی تولید می‌کند، متباقی آن از کشورهای همسایه وارد و سالانه میلیاردها افغانی به کشورهای همسایه پرداخت می شود. همچنان، بندها میتوانند آب مورد نیاز زمین های زراعتی ما را فراهم سازند. براساس ارقام وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، نیمی از زمین‌های قابل کشت افغانستان به دلیل کمبود آب مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. با اعمار بندها، در کنار افزایش تولیدات زراعتی، فرصت های کاری برای مردم بیکار روستاها فراهم خواهد شد و سطح مهاجرت از مناطق روستایی به شهرها کاهش یافته و از ازدحام در شهرها جلوگیری می گردد. با افزایش تولیدات زراعتی، تولید ناخالص داخلی نیز افزایش خواهد یافت. اعمار بندها نه تنها به آب و انرژی کمک میکند، بلکه فرصت های رشد اقتصادی و سرمایه گذاری را نیز فراهم می سازد. در پروژه های اعمار بندها برای هزاران تن فرصت شغلی ایجاد می شود و با این کار میزان بیکاری کشور نیز کاهش می یابد. علاوه بر این، این پروژه ها سرمایه گذاران خارجی را نیز تشویق می کنند تا در بخش های اقتصادی و زیربنایی افغانستان سرمایه گذاری نمایند. تغییرات اقلیمی در جهان یک حقیقت است که افغانستان را نیز متاثر ساخته است. به دلیل تغییرات اقلیمی، خشکسالی ها و سیلاب ها در حال افزایش است و بندها بهترین راه حل برای مدیریت آب پنداشته می شود. بندها می توانند از سیلاب ها و از ضایع شدن آب جلوگیری نمایند. به کمک بندهای آب، افغانستان می تواند اثرات تغییرات اقلیمی را نیز کاهش دهد. پروژه های بند برق نه تنها به مناطق مرکزی سود می رساند، بلکه از نظر اقتصادی و اجتماعی مناطق دورافتاده را نیز توسعه می دهد که

اغلب از خدمات دولتی محروم می باشند. با درنظرداشت اهمیت بندها، امارت اسلامی کار ساخت بندهای متوسط و کوچک را در کنار بندهای بزرگ در ولایات مختلف کشور آغاز کرده است. بند شاه و عروس نیز یکی از این بندها است که ارزش اقتصادی بالایی دارد. این بند ظرفیت تولید ۱,۲ میگاوات برق، آبیاری ۳۵۰۰ هکتار زمین زراعتی، تأمین سالانه ۵ میلیون متر مکعب آب آشامیدنی برای شهر کابل، کنترول سیلاب های فصلی، تغذیه چشمه هاو آب های زیرزمینی، احیای ایکوسیستم، فراهم ساختن زمینهٔ کار برای مردم و آوردن تغییر اقتصادی و فرهنگی در زنده‌گی باشنده گان ولسوالی شکردره را دارد.

نتیجه گیری

برای تغذیه آب های سطحی، ذخایر آب های زیرزمینی و جلوگیری از مصرف غیرضروری آب، لازم است تا بندها ساخته شود و یا کارهای باقی مانده بندهایی که قبلاً اعمار گردیده، اما کارهای آن تکمیل نشده است، به پایه اکمال برسد. با این کار، از یک طرف در کنار زراعت، بخش‌های دیگری نیز در کشور رشد خواهند کرد و از سوی دیگر، کشور از برق وارداتی رهایی خواهد یافت. با حل مشکلات موجود در عرصه برق، صنعت افغانستان پیشرفت و با توسعه صنعت، ثبات اقتصادی به وجود خواهد آمد و این کشور گام های سریع در جهت توسعه خواهد برداشت. امارت اسلامی با توجه به نکات فوق گام های ملموس را در عرصه مدیریت و مهار نمودن آب برداشته که نمونه خوب آن تکمیل کارهای باقی مانده بند شاه و عروس می باشد. با تکمیل و به بهره‌برداری سپردن این بند علاوه بر تولید برق، ۳۵۰۰ هکتار زمین زراعتی تحت آبیاری قرار می گیرد، آب آشامیدنی پاک برای مردم تهیه می شود و منابع آبی زیرزمینی تغذیه می‌شود. اینها همه می تواند در رشد اقتصادی کشور مؤثر تمام شود.

THE ISLAMIC EMIRATE HAS INTRODUCED VARIOUS FACILITIES TO ATTRACT DOMESTIC AND FOREIGN INVESTMENTS ACROSS DIFFERENT SECTORS

These measures are considered vital for the country's economic growth and self-reliance. The primary objectives of these initiatives are to strengthen the private sector, create more employment opportunities, reinforce the country's economic and infrastructural foundations, and accelerate economic development.

The Islamic Emirate has established a secure investment environment and ensured safety for domestic and foreign investors, enabling them to confidently invest in various sectors.

Special attention has been given to fostering strong relations between the private sector and the government, addressing investors' concerns promptly, expanding railway networks, rehabilitating major roads and bridges, developing infrastructure, and creating standardized transportation networks and air corridors—key advancements aimed at facilitating investments.

Additionally, the Inter-Ministerial Investment Committee, consisting of 18 ministries and Emirate entities as permanent members, has been established as a central body to oversee the attraction, coordination, and acceleration of domestic and foreign investments. The committee also works to provide a conducive environment and create economic opportunities for investors.

It is worth mentioning that, to date, as a result of the facilities introduced for investment and the effective management of the Inter-Ministerial Investment Committee, dozens of domestic and foreign companies have invested in sectors such as infrastructure, electricity, transportation, industry, agriculture, and others.

especially in Kabul, and provide much-needed relief to citizens. Paktia is one of Afghanistan's provinces rich in natural forests. Similarly, a comparable measure was taken in Logar province. Local officials granted residents of Azra district permission to transport 11,000 loads of firewood to the provincial capital. Nasruddin Bahij, Director of Natural Resources at the Logar Department of Agriculture and Livestock, told the media that a delegation was sent to Azra district to oversee the process and coordinate with residents. Under the delegation's supervision, Azra residents were allowed to sell the firewood in Pul-e-Alam city to meet winter demands. Officials also emphasized that guarantees were obtained from residents to ensure no further deforestation. Violators would face legal action. Pul-e-Alam residents expressed hope that the arrival of firewood in the markets would lead to a significant drop in prices. Similar decisions were implemented in other provinces, with measures taken to ensure the availability of affordable fuel for residents during the winter. It is worth noting that Logar, like other provinces in Afghanistan, is under a strict ban on forest cutting and transportation imposed by the Islamic Emirate of Afghanistan.

Conclusion

The demand for fuel increases with the onset of winter, driving up prices in markets. As temperatures have already dropped in many provinces, the demand for fuel has surged, particularly in colder regions and Kabul city, where residents had called on the government to regulate and reduce prices. In response, the Islamic Emirate initiated the sale of coal at reduced prices in 22 districts of Kabul and other provincial centers, enabling citizens to purchase the necessary fuel at significantly lower rates compared to previous weeks. Additionally, the Islamic Emirate temporarily lifted a 10-day restriction on firewood transportation. This restriction, initially imposed by a cabinet decision, was eased to allow the transportation of previously cut wood from natural forests, addressing urgent public needs and stabilizing prices in the markets.

citizens to complain about high prices, calling on the Islamic Emirate to take serious action. To address this issue, the Islamic Emirate has initiated a coal distribution program at reduced prices in several cities, including Kabul. This initiative aims to support citizens during the cold winter nights and to naturally decrease market prices by increasing coal supply.

The Directorate of State-owned Corporations has stated that this initiative began in Kabul, allowing citizens to purchase affordable coal from designated locations across the city's 22 districts. According to Maulvi Ahmad Jan Bilal, the director of State-owned Corporations, coal from the Northern Coal Enterprise is being systematically transported to these districts. Citizens can buy one ton of coal for 6,500 Afghanis.

Additionally, Kabul Municipality has announced that, in collaboration with community representatives (Gozar Wakils), it is monitoring the process and facilitating citizens who come to purchase coal. The Directorate of Market Regulation within the municipality has implemented a special mechanism to prevent hoarding or resale at higher prices. Coal is being sold at lower rates compared to the open market in these designated locations. Similarly, in Bamyan province, an affordable coal distribution program has also been launched. Local officials have set the price of one ton of pure coal at 6,700 Afghanis. This coal is being transported from Dara-e-Suf in Samangan province to Bamyan's center by the Northern Coal Enterprise. As part of this initiative, the Northern Coal Enterprise will transport 6,000 tons of coal to Bamyan's center to ensure affordable fuel for its residents during the winter. Bamyan Governor Maulvi Abdullah Sarhadi has assured residents of the province's districts, including Yakawlang, Tala wa Barfak, and Saighan, that coal from local mines will also be made available to them at affordable prices.

Lifting the 10-Day Ban on Firewood Transportation

With the arrival of winter, the prices of fuel—particularly firewood used for heating homes in many provinces—tend to rise significantly each year. While the Islamic Emirate has banned the cutting of natural forests for the last few years, this year's sharp increase in firewood prices led to public demands for price reductions. In response, the Islamic Emirate temporarily lifted the ban on firewood transportation. This temporary relaxation of restrictions includes provinces such as Paktia, where the cutting and transportation of natural forests had previously been prohibited. Emirate officials in Paktia stated that the ban was lifted for ten days in certain provinces due to the unprecedented rise in firewood prices. Traders were allowed to transport existing firewood from depots in the province to other provinces and markets. The Chief of Staff of the Paktia Governor's Office, Noorullah Mumtaz, explained that a committee was appointed to register leftover wood in depots and grant permission for its transport. The Union of Firewood Sellers and Traders praised this move, noting that it would significantly reduce firewood prices in markets,

Introduction

One of the primary responsibilities of governments is to address the issues faced by their citizens in a timely manner. The Islamic Emirate's officials have consistently emphasized that resolving people's problems is a top priority. Since assuming power, they have issued strict directives to all relevant institutions to address these challenges. While solving all issues at once, especially after prolonged conflict, is impractical and unlikely, with strong determination, many of these issues can be resolved over time. Certain problems faced by the people can be addressed promptly with effective measures, while others require years of effort to establish specific infrastructures and capacities to find sustainable solutions. Among these, controlling the prices of essential commodities, particularly fuel, has become a pressing concern. With the onset of harsh winter, many impoverished citizens urgently need accessible and affordable fuel to heat their homes.

Recognizing this demand, the Islamic Emirate has undertaken various measures to increase the availability and reduce the prices of fuel—especially firewood and coal—in both urban centers and provinces. This article provides a brief overview of these efforts.

Nationwide Distribution of Coal at Affordable Prices

With the arrival of winter, fuel becomes one of the primary necessities in many parts of the country. However, this issue is particularly significant in urban areas, especially Kabul, where unlike other provinces, there is no local wood supply that can be brought to the market, as all fuel wood comes from other regions. In the past, and even prior administrations, extensive deforestation occurred indiscriminately, with forests being cut using electric saws and the wood sold in cities. This practice left many of the country's previously lush and forested mountains barren. To protect national resources, the Islamic Emirate has curbed deforestation and turned to alternative fuel solutions, including coal, which is abundantly available in Afghanistan. Although coal extraction has increased in recent years and is readily available in markets, the onset of winter has led many

ISLAMIC EMIRATE'S EFFORTS TO REDUCE

FUEL PRICES

BY: NAJIB ULLAH MAYAR

TRANSLATED BY: SAJAD AHMAD K.

The article discusses the Islamic Emirate's efforts to address rising fuel prices in Afghanistan, particularly during the winter season when demand for heating fuels like coal and firewood increases significantly. It outlines measures taken by the government, including a coal distribution program at reduced rates in urban and provincial areas and the temporary relaxation of restrictions on firewood transportation to stabilize market prices.

Publisher:	Deputy PM for Economic Affairs Office
Editorial Board:	Maulvi Abdullah Azzam, Maulvi Zabehullah Nasir, Amanullah Hanifi, Fazal Wali Shirani and Najibullah Mayar
Chief Editor:	Maulvi Khaliq Dad Taqi
English Translator:	Sajad Ahmad K.
Graphic Designer:	Ataurahman Saeid
Photojornalist:	Hujjatullah Qazizadah

Marmarin Palace, Malik Asghar Square, Kabul

0202107500

media@dpmea.gov.af

dpmea.gov.af

Please provide proper attribution when using content from this magazine.